

AGRICULTURA

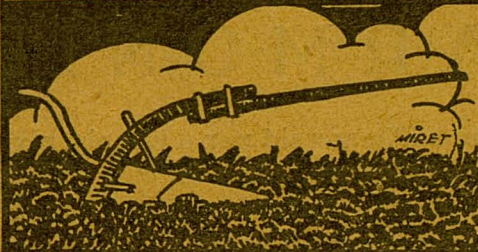
REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Director: AUGUST MATONS

Col·laboradors:

Professors i tècnics del Departament d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya

Any VIII 5 de juny de 1924 Núm. 11

Plaguicida

Trías per a la destrucció de les plagues del camp i jardins.

Vidicida

Trías per a tenir els vinyars sans i extingir la Filoxera, Oidium, Mildew, insectes, larves, etc.

Ganadicida

Trías per a la higiene i curació del bestiar i aus.

Anofelicida

Trías per a matar mosquits i evitar el Paludisme.

Sanicida

Trías Microbicida, antisèptic, insecticida i parasitífida

!!Agricultors!! !!Ramaders!!

Assegureu les vostres collites-Podeu tenirel vostre bestiar sa emprant

GERMICIDES

Són els únics productes incomparables

Avalats per la patent d'invenció per a tot el món núm. 85124 Practicar un assaig equival a convertir-se en propagador

Consulten el nostre Departament tècnic que us resoldrà gratuïtament les vostres dificultats

No són verinosos - No corroïxen

Demaneu nostre fullet

Elaborats per:

BONO, CUSÓ i C.^a, LTDA.
Consulat, 1 - Telef. A. 4978 - BARCELONA

¡Vinicultors!

Per un treball pràctic és convenient
que, en els trassegaments d'elabo-
ració, adopteu l'empleu d'una bona
Bomba i un bon Filtre per presentar
millor els vostres vins

Bombes: Fafeur - Catalanes
M A R M O N I E R

Tubs d'immersió per a bocois, aixe-
tes, coladors, records, etc. - Tubs
de goma, aspirants ratllats, blindats
i llisos

Filtres "TORMO"

de una, dos, tres, quatre i cinc bateries

Material Viti-Vinícola, Productes Enològics marca ENOL
Aparells per a anàlisis dels vins

VICENS VILA CLOSA
(SUCCESSOR DE KEGELS I VILA)

Passeig de Gràcia, 88
Direcció telegràfica: KEDEVILA
Telèfon 1335 G.

BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

RAJOLS, TEULES, TOTXOS

maons (plens i buits), cairons, etc., deu vostè fabricar-los a màquina, a fi d'obtenir de la terra tot el seu rendiment.

La casa VILLALTA, de Barcelona, és la que millor podrà servir-lo en

Màquines, Forns Assecadors

i tot el que pertany a l'indústria ceràmica i de fabricació de materials per a construcció

Visiti o escrigui avui mateix a la **SECCIÓ A** de la casa

VDA. J. F. VILLALTA, S. EN C.
BARCELONA

Oficines.
Nou Sant Francisco, 28

Apartat correus n.º 65
Telèfon 568

Tractors Agrícoles "CLETRAC"

Tipus Tanc

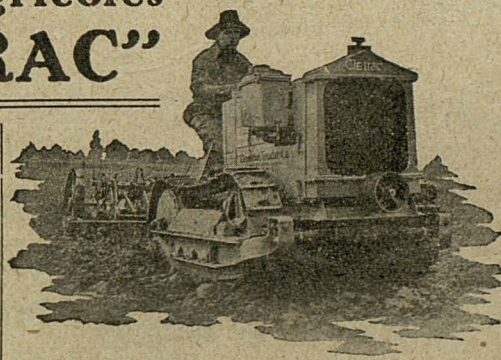
Reconeguts pels tècnics com els de major rendiment i de més utilitat per a tota classe de cultius.

Tot agricultor progressiu i amant dels seus interessos que desitgi augmentar considerablement el producte de ses finques, deu enterar-se dels avantatges que ofereix el

"CLETRAC"

Tipus W 14/22 HP.
per a tota classe de cultius
Pessetes 12,000

Tipus F 9/16 HP.
per a vinyes, horts i petites propietats
Pessetes 7,000

Aparells complementaris de totes classes i marques, a preus considerablement reduïts

Demaneu catàlegs i proves al representant general a Espanya:

Automóvil Saló

Trafalgar, 52

BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

SOCIETAT ENOLÒGICA DEL Penedès

(Societat Anònima) Continuadora de

SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès

AGÈNCIA A BARCELONA: València, 278

PREMSES CONTÍNUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

PREMSES MECÀNIQUES AUTOMÀTIQUES

PREMSES A MÀ : TREPITJADORES : BOMBES

MANGUERES I AIXETES PER A TINES

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Sulfats

Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat

Parlament, 9

Barcelona

Compañía Anónima
de Productos
Químicos

Sulfat de ferro de
classes especials
per a l'agricultura

Àcids Sulfúric, muriàtic i
nítric, purs i comercials
Alums, Bisulfats de sosa
Sulfat d'Alúmina, de sosa
de zenc. Mini de plom, Litar-
giri, Sulfur de ferro, etc.

MONCADA, 23
Barcelona

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AVICULTORES

LA POSTA

de les seves gallines es-
tarà en relació amb la
riquesa en Proteïnes i en Fosfats de sa alimentació

ELS ALIMENTS VEGETALS NO BASTEN!
perquè són pobres en aquests elements

Sols amb un complement animal pot
vostè enriquir les pasterades per a l'aviram

El millor aliment animal, l'únic que siga complet
(proteïnes i m.^{as} m.^{les} juntes), és la

FARINA DE PEIX

Proteïnes: 62 %

Fosfats: 18 %

Calç: 7 %

Ració diària:

10 grams

Sacs de 10 i 75

quilograms

Fresc i enter : desgrassada : marca ATLANTIC

ENRIC TEIXER, R.^{tant} G.^{ral}

GRANOLLERS

S^a. EULARIA

BOMBES CENTRÍFUGUES

GRUPS TRANSPORTABLES
especialment indicats per a recs

SISTEMA

HARDOLL

mogudes per
corretja o di-
rectament,
acobrades a
motor elèc-
tric o motor
de benzina

BOMBES
D'ENCEBAT AUTOMÀTIC

Les bombes **HARDOLL** NO
PORTEN premsa-estopes i
van amb coixinets de boles

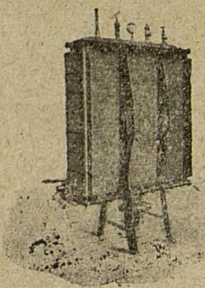
Demaneu catàlegs i preus a

FILL D'EMILI BRUGUERA

Ricrta, 28

Barcelona

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Si voleu conservar bé els vostres vins lluiteu contra les malalties, atureu l'augment de l'acidesa volàtil amb el

PASTORITZADOR DEPATY

model 1924, sobre peus o rodes. Aparell el més perfeccionat. Gran rendiment. Absolutament eficaç. Operant molt fàcilment i ràpidament netejable.

Max Depaty, de París

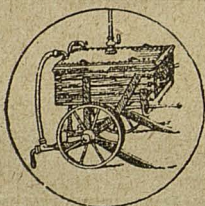
Bàscula portàtil VILA

BEZIERS
(França)

EXACTITUD
PRÁCTICA
ECONÓMICA

Filtres PINEL

Brillantor
perfecta
dels vins

— Molt sòlid —
Preu reduït

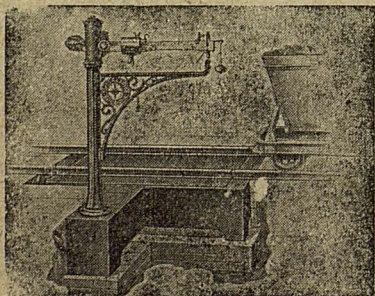
PRODUCTES ENOLÓGICS

DE LA MOLT ACREDITADA CASA

J. LAFFORT & Co
de BURDEOS

Anti-ferments, tanins,
Coles de peix, gelatinas
Clarificants, Sabes, etc.

Representant: **PERE SANS** - Lleona, 13, entl. - Barcelona

BASCULES ARISO

SANS, 12 : BARCELONA

Les utilitzen en quasi tots els Sindicats, magatzems d'olis i vins i indústries, per llur duració, seguretat i exactitud.

Caixes d'acer per a guardar valors
per a obrir amb clau i sense clau.

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes
Demani dibuixos i preus a

ARISÓ : Sans, 12 : BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

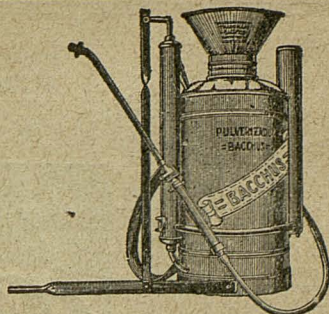
SULFATADORA BACCHUS a 70 pts. una

ENSOFRADORES de motxila
MÀNEGUES per a arbres, etc.
DEMANEU PREU I CATÀLEG

CONSTRUCTOR C. CIVIL

Alfonso XII, 66 - Telèfon 2217 G - BARCELONA

Descompte a Cambres i Sindicats Agrícoles

CLAPÉS Y JULIÁ

abans JOSEP SANTANA SOLER

Agents exclusius per Catalunya dels Super-
fosfats de la «Compagnie Bordelaise des
Produits Chimiques» de Burdeos.

Sulfat d'Amóniac i Nitrat de sosa.

Arseniat de sosa i Cianuro sòdic.

Venedors exclusius del «LYSOL» de la casa
Schulke & Mayr A.G., d'Hamburg.

Gran Via Laietana, 17

BARCELONA

Apartat 226

VITTORIO SERRA

Carrer Viladomat, 126 - Telèfon 937 H.

Drogues i Productes químics
Productes enològics, especialitat
en colors inofensius per a vi
Sofre, importació directa d'Itàlia

Representant general i depo-
sitari dels Productes insecti-
cides Anticriptogàmics de la

Societat Eléctrica i Electroquímica del «Caffaro» :: Seu a Milà (Itàlia)

AVECURA

L'únic preparat eficaç contra el CÒLERA, PEPIDA, DIFTERIA
malalties del fetsge de les

GALLINES
I DEMÉS AUS DE CORRAL

Engreixa i les fa més ponedores

Demani's en Farmàcies i Drogueries

AVECURA
(Nom registrat)
M. Presas
Palafrugell (Girona)

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

EL MILLOR DESIN- FECTANT

Es ven aconduït
en llaunes de 1,
4 ¹/₄ i 10 quilos

Representant
general per
a Espanya i

**Robert
Teschendorff**

J. A. Clavé, 3, pral.
Barcelona

EN BRUI INOFENSIU I D'OLOR AGRADABLE NO TACA

Per a desinfecció de locals, mobiliaris, estables, galliners i per l'agricultura. Contra paràsits, per a rentar les robes de malalts infecciosos, especialment tuberculosos. Per a usos veterinaris i per a eliminar mals olores

'LYSOFORM' Dr. Hans Rosemann, Berlín

Producte elaborat pel farmacèutic don C. Sarrias, en son Laboratori de Barcelona, per cessió «Lysiform»
Dr. Hans Rosemann, Berlín

INSTRUCCIONS PER A L'ÚS

2 o 3 parts de «Lysiform» en brut per 100 parts d'aigua calenta

1. Desinfecció del quarto del malalt i altres locals, netejant-se el sòl i fregant les parets amb un drap humit.
2. Desinfecció de la roba. La roba es renta després d'haver-la posat a remullar per espai d'unes 24 hores en una solució calenta de 1 per 100. Heu's aquí un procediment adoptat en virtut del dictamen facultatiu en nombrosos hospitals i sanatoris de tuberculosos i que es recomana per a tota llar domèstica. «Lysiform» neteja per si mateix i esalvia sabó al propi temps que contribueix a la conservació de la roba.
3. Pera recipients, retretes, bidets, escupidors. Neteja de tubs de desguàs i escorredors, dels armaris, frigorífics i rebosts. «Lysiform» elimina tota mala olor. Els aliments no prenen l'olor del «Lysiform».
4. Extermini de paràsits de tota espècie en locals, en plantes i animals domèstics (gossos, conills, gats, ocells, etc.). Una loció elimina la mala olor dels animals.
5. Per a usos veterinaris. Locions i compreses en casos de tinya, pegadella, ronya i altres afeccions de la pell en els animals domèstics. Es recomanen friccions amb una solució de 20 per 100 i tot seguit una loció amb altra solució al 5 per 100.

NOTA IMPORTANT: Per a la higiene o desinfecció personal i per a usos clínics i tractament de ferides, així com per a malalties de la pell, deu emprar-se el «Lysiform» pur, que el distingeix l'etiqueta de «La infirmeria»

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: **Pessetes 9** - Fora: **Pessetes 10** - Estranger: **Pessetes 11**

Número solt: **Pessetes 0'50**

Direcció i Administració : Rambla de Sant Josep, 16, principal : BARCELONA

SUMARI: Els híbrids productors, per *August Matons*. — L'organització científica del treball agrícola, per *Josep Mallart*. — Les gelades primaverals, per *M. Figarot*. — Els recs al terme de Torà, per *X. Bosch*. — Incendis de boscos, per *Segimon Vandrell*. — La indústria lletera a Dinamarca, per *R. Areny*. — Els productes cúprics per combatre el mildiu, per *A. Danès*. — Mosques, per *Agrícola*. — Comentaris. — Informacions comercials: Vins, per *Pere J. Llorç*; Olis, per *Lisni Andreu*; Cereals, per *Lluís Marsal*. — Noticiari. — Bibliografia, per *R. S.* — Consultori, per *R. S.*

Els híbrids productors

LA propaganda començada fa algun temps al nostre país en favor dels productors directes s'ha acabat inesperadament. Quan a l'estranger, a França sobretot, comencen a estendre's en algunes regions i els viticultors segueixen amb interès els treballs i els estudis que els agrònoms van fent, aquí ja no se'n parla i, pel que sabem, els planteristes que es dedicaven a vendre'n han plegat el ram.

No volem pas deturar-nos a esbrinar les causes que han determinat aquest fet, encara que fàcils d'identificar; el nostre propòsit és de resumir els punts de vista predominants al món vitícola estranger sobre les possibilitats d'utilització que presenten els híbrids productors en el camp vastíssim de la pràctica, exposant les nocions que hem après i les idees que ens ha suggerit la lectura de l'interessant llibre del Doctor Topi, que fa temps anunciàrem a la secció bibliogràfica i que estudia aquesta qüestió.

Els híbrids productors directes, o millor, els híbrids productors, van néixer després de la invasió filoxèrica. Els hibridadors es proposaven d'obtenir un cep que reunís algunes propietats dels ceps europeus — aptituds a produir bon vi — i altres dels ceps americans — resistència a la filoxera. — Així la greu qüestió filoxèrica que en aquella època preocupava justament a tothom, quedava resolta d'una manera pràctica i elegant.

Posats per aquest camí veritablement seductor, les ambicions cresquen, car els hibridadors aspiraren també a descobrir un híbrid que

presentés, ultra la resistència a la filoxera, una resistència més o menys marcada a les malalties criptogàmiques.

Els treballs fets han estat innumbrables en les darreries del segle passat i en els començaments d'aquest. Hom calcula que la febril recerca, limitada quasi exclusivament a França i a uns quants homes admirables per la fe i la constància, portà a la producció d'uns tres milions d'híbrids.

Els resultats, però, foren molt inferiors a les esperances que havien desvetllat. Si en teoria l'obtenció d'un híbrid europeu-americà que reunís les propietats més útils dels pares era una cosa possible i relativament fàcil, sobretot repetint indefinidament les proves, en la pràctica les coses canviaven. Malgrat els tres milions de ceps nous produïts, no se'n pogué obtenir cap oferís, en grau suficient, les característiques desitjades de qualitat i resistència. Els híbrids que resultaven resistents a la filoxera eren massa semblants als ascendents americans i produïen un vi molt deficient, i els que donaven vi bo, presentaven, com llurs ascendents europeus, una migrada resistència filoxèrica.

L'experiència d'uns quants anys i la fallida de tantes temptatives, feren que la recerca del productor directe fos abandonada, tant més quant, mentrestant, la qüestió filoxèrica havia arribat a una solució satisfactòria mitjançant l'adopció dels diferents peus americans, que permetien de realitzar l'ideal constantment cercat de produir vi bo, tot resistint als atacs de la filoxera.

Posteriorment, però, sorgí una altra idea. Els hibridadors, en estudiar els productors directes per ells obtinguts, havien observat fets del major interès. Un d'aquests era que els híbrids podien presentar caràcters variabilíssims reunint-los i combinant-los en mil formes diferents. Un altre, que si bé la resistència filoxèrica no s'havia assolit en la proporció necessària, s'havien produït alguns tipus de ceps que presentaven una marcada resistència a les malalties criptogàmiques.

Aleshores l'orientació de les recerques canvià i es limità, fent un canvi invers al que havia seguit des del començament. En lloc de voler-ho tot, aspirà a assolir una part de l'antic programa, cosa més fàcil i més planera, que ha portat algun èxit remarcable.

Resolta la qüestió filoxèrica amb l'adopció del peu americà i, per tant, descartat el problema de la resistència a l'insecte, es cercà obtenir híbrids productors que resistissin a totes o a algunes de les malalties criptogàmiques importants, al mildiu sobretot, que és el més greu i el més car de combatre. Si tot cercant se n'obtenien casualment que resistissin també a la filoxera, millor, però ja no era aquest l'objecte que hom es proposava. I no es tractava tampoc d'obtenir una resistència absoluta; des del punt de vista pràctic és suficient una certa

resistència que permeti de reduir el número i la intensitat dels tractaments, ço que es tradueix en un estalvi de despeses.

Així, el problema de la vinya, que en el fons no és potser res més que un problema de cost de producció, s'acostava a la seva solució definitiva.

Però l'obtenció d'aquests híbrids, no és gens fàcil en la pràctica. No és que els caràcters de resistència a les malalties criptogàmiques i aptituds a produir bon vi, siguin antitètics; el fet és, però, que la qualitat d'un producte, del vi en el cas que considerem, és la conseqüència d'un llarg procés d'engentiliment d'una planta, i, per tant, de debilitació, mentre que la resistència a les malalties està en directa relació amb la rusticitat. Pot dir-se, encara que la relació no tingui un valor absolut, que la capacitat de donar vi bo, que és el producte d'una planta engentilida pel conreu i per les cures, és en certa manera contrària a la capacitat de resistir a les malalties, que és una aptitud de les plantes rústiques.

Per això l'híbrid perfecte sense receptivitat pel mildiu i capaç de donar un vi sense els defectes característics dels vins de ceps americans, no ha estat trobat encara. No obstant, com veurem en un altre article, ens hi hem acostat en una forma que pot considerar-se satisfactòria.

AUGUST MATONS

L'organització científica del treball agrícola

III

Si ens fixem en la gran varietat d'eines que s'usa en les diverses comarques per a fer les mateixes feines, per a treballar terres de propietats físiques quasi iguals, podrem veure que les raons que han presidit l'evolució o l'adopció dels instruments de treball agrícola, des dels més rudimentaris als més complicats, no estaven pas ben bé d'acord amb els principis de funcionament psicofisiològic dels homes qui els han fet servir.

D'una comarca a l'altra, fins d'un poble a l'altre, hi han notables diferències en l'ús d'instruments de conreu. Les arades, els cànecs, les fanques, les aixades... tenen múltiples models i tipus, cada un usat en una comarca determinada, on ha nascut com a fruit propi o s'ha adaptat

per motius variats. En les comarques que han tingut poca relació amb el món modern, aquestes eines típiques són les que dominen, i en les que han acceptat els productes uniformats de la gran indústria, també n'hi queda una representació respectable.

Els resultats del treball que es fa amb aquestes eines, ben clarament ens diuen que no totes són igualment bones. Unes comarques ho havien encertat més que les altres. Els ferrers i altres especialistes locals han intervingut molt en la creació d'aquests tipus d'eines; però és de suposar que els mateixos agricultors hi han prèms molta part amb llurs consells o amb llurs exigències envers els especialistes del poble. Demés, els propis pagesos se n'han fetes moltes d'eines o se les han arreglades, sobre tot primitivament. Les condicions locals de conreu també hi han d'haver intervingut; però no es pot admetre que hagin sigut tan grans per a justificar tants tipus d'eines i tantes diferències de treball i de rendiment. Hem de reconèixer que l'instint, l'experiència i la rutina dels agricultors han sigut massa pobres d'inventiva per a trobar l'instrument més apropiat.

Ha vingut l'Agricultura científica i, amb les noves pràctiques de conreu, ha portat instruments moderns, capaços de seguir les seves recomanacions. S'han donat un gran pas; però això no és tot. No hem pas de veure únicament les eines des del punt de vista del cultiu. Entre dos tipus d'eina que deixin igualment ben treballada la terra, és molt probable que hi hagi diferències en ço que es refereix al temps o a la quantitat d'energia que han sol·licitat del treballador.

Heus aquí el punt capital del nostre problema. Fins ara, al comparar la bondat de dues eines, només ens hem fixat en l'objecte del treball que s'havia de fer. Per exemple, davant de la necessitat de fer regues fondes ens bastava una arada que fes «regues fondes», mentre no presentés inconvenients de gran volum. Els factors temps i despesa d'energia humana eren generalment descuidats. La moderna indústria ha ofert instruments en que l'escursament del temps és essencial i s'ofereix amb termes molt vistosos i ha fet entrar aquest factor com un dels elements decisius. Però el caire del rendiment de la força humana aplicada amb aquests instruments ha quedat fora de consideració. Encara està molt estesa la creença de que quant més un hom es cansa, més feina fa. Des d'aquest punt de vista, el raonament lògic i matemàtic és que, ja que el treball s'ha de fer igualment, cansant-se més, la feina serà feta també més aviat. En aquest cas l'eina seria indiferent, mentre fes bé la feina; però sembla que no ens ha de quedar cap dubte de que no ho és d'indiferent.

La vinguda dels instruments perfeccionats que la indústria ofereix per als treballs dels camps respon molt bé a les exigències dels nous

mètodes de cultiu. Però els constructors d'aquests instruments només han pensat en l'objecte del treball que havien de fer; han procurat aprofitar tots els factors de rendiment que estan dintre de la mateixa eina; mes s'han descuidat dels que estan entre ella i l'home que la maneja.

Com veieu, aquest problema té un alcanç molt gran i els seus resultats són d'aplicació immediata. En primer lloc ens porta a triar les millors eines de les existents, tant velles com modernes. Després, anem, per l'estudi de les deficiències de les eines actuals i l'aplicació de les lleis de funcionament psicològic, a la proposta de modificació d'instruments existents i de construcció d'eines noves.

Lo primer es pot fer d'una manera completament empírica. No es necessiten coneixements especials i ho pot fer cadascú a casa seva, amb els seus propis medis. Citaré un exemple fet als Estats Units per Taylor, que pot servir molt bé de model. No és tret de l'Agricultura; perquè en la nostra branca s'ha fet molt poc en aquest aspecte; però no per això deixarà d'ésser interessant.

En les grans fàbriques d'acer de Bethlehem alguns centenars d'obriers estaven ocupats en fer anar la pala, carregant carbó i mineral de ferro. Tant pel carbó com pel ferro s'utilitzava el mateix tipus de pala, amb les mateixes dimensions. En Taylor va veure que allò era un disbarat; ja que el pes d'una palada de mineral de ferro era molt més gros que una palada de carbó. Manejant ferro els obrers es cansaven molt: havien de reposar a cada moment o no omplenaven la pala. Ambdues coses eren dolentes per al rendiment del treball i per al treballador. Els que treballaven amb el carbó tampoc aprofitaven bé llur força; perquè a cada palada agafaven massa poc carbó i, per lo tant, havien de donar molts cops de pala per una quantitat donada de material.

En Taylor va determinar quin era el pes que, per terme mig, podien moure millor els obrers per a obtenir el màxim de rendiment. Va fer les proves amb la massa dels obrers i va trobar que el millor pes era 9'5 quilos. De seguida es varen donar pales més petites per a treballar amb el mineral de ferro, de manera que plenes pesaven a vora de 9'5 quilos. Les de carbó varen haver d'ésser més grosses. El resultat va ésser que, aquells treballs que fins aleshores havien necessitat 500 obrers, varen poder ésser fets amb 140 solament. ¡Això va pagar ben bé el treball de les proves i la despesa de les eines noves!

Per un treball d'aquesta mena hem de començar nosaltres a fer la revisió de les nostres eines agrícoles.

(Continuarà.)

JOSEP MALLART

Les gelades primaverals

HE llegit un escrit del Sr. Janini, que tracta de la protecció de les plantes contra les gelades primaverals; fa una enumeració de les matèries emprades en la passada gran guerra per la producció de fums, acabant per aconsellar com a més pràctics i econòmics, els garbons o gabells de vergues impregnats de brea i recoberts lleugerament de terra a l'estil dels formiguers.

En el fullet que vaig publicar en 1915, fruit de l'estudi d'observacions fetes a casa durant vuit anys consecutius, em sembla que vaig demostrar ben clar quins són els ingredients de més efecte i més econòmics per la producció de núvols artificials a fi de protegir les plantes d'una gelada, tallant per complert la radiació. El que em va donar millor resultats fou la creosota.

Els feixos de sarments o de plantes espontànies que poden arreplegar-se a les terres incultes prop de les vinyes, presenten inconvenients que fan que no sigui d'aconsejar el seu ús; és de suposar que el pagès que pretén protegir els seus conreus d'una gelada, prepararà i repartirà a l'avançada els combustibles pel tros a defensar, i podent succeir que uns dies abans de presentar-se una gelada, plogui, i els munts de vergues o brossa es mullin, és necessari de reemplaçar-los, puix del contrari l'encendre'ls és qüestió de molta paciència, i a aquelles hores de la matinada que precisa produir ràpidament el núvol de fum no és cosa de perdre temps; la creosota no es mulla tan fàcilment; quasi escup l'aigua.

Per altra banda, no sempre hi ha calma absoluta de vent; més d'una volta es presenta un airet sutil a penes perceptible, però que influeix d'un modo notable en la marxa i direcció del núvol de fum. Suposem que en encendre els fognets el vent ve del N. N. E. (el més corrent) i al cap d'una hora gira cap al N. N. W. (com he comprovat), llavors el núvol artificial fuig fora la peça de terra que es vol protegir. ¿Com canviar els munts o apagar-los? De cap manera; precisa encendre'n d'altres deixant els encesos que vagin cremant-se i perdent-se.

La millor manera de defensar-se d'una gelada, és col·locant caixonets on hi puguin cabre uns 8 quilos de creosota, a una distància de 8 metres de l'altre; encendre'ls, és sumament fàcil, tirant-hi un raiget de petroli; apagar-los és també senzill, posant-hi damunt una saca doble rebutjada o un cofí inservible; canviar-los de lloc, és afer d'un instant, car una arrova de pes un baillet sense cap esforç la trasllada ràpidament. També s'aconseja l'ús d'unes carretilles especials de ferro amb un depòsit

“CONSERVOL”

VINI-ESTERILITZADOR

De tots els productes llençats al mercat per la important casa MILLER THOMSON & Co., de Londres, cap ha assolit l'èxit tan gran com l'obtingut per el ja conegut CONSERVOL, qual producte, destinat a la conservació i clarificació dels vins, ha lograt obtenir el màxim de perfecció sobre tots els productes similars llençats fins avui a la venda.

L'esmentat producte, d'una inofensivitat absoluta i garantitzada, satisfà les més severes exigències dels més escrupulosos colliters i magatzemistes, logrant una dosi de 15 grams per Hectòlitre (100 litres); evita tota classe d'alteració en un vi, encara que aquest hagi sofert «coupage» o rebaixes de graus, com és en el fermentar, agrejar-se, enterbolir-se, florir-se.

L'esmentat producte és indispensable als senyors exportadors i colliters de vins, per a evitar-se trastons en el viatge, i d'imprescindible necessitat als que venen sos vins en petits garrafons per a famílies, i a tot comerciant, en general, pulcre en ses operacions.

-- Preu: 15 pessetes quilo en pots origen, de llaua --

Caixa de 25 pots (25 quilos), 300 pessetes

Cada pot acompanya les instruccions per a son empleu

“NEUTRACIDOL”

El «NEUTRACIDOL», com el seu nom indica, està destinat a corregir tot excés d'acidesa en els vins, donant excel·lents resultats en els casos d'Acidesa (agres), Picadures, Girats, Escaldats, Verds, Amagranats, etc., etc., obtenint sorollosos i garantizats èxits, excepte en els casos en què un vi està en el màxim d'alguna de aquestes malalties exposades, en el qual cas, si no s'obté curació completa per a donar sortida al vi com bo, al menys permet la barreja amb vins normals, essent a l'ensem cobert de sobres, pel benefici que aquesta barreja reporta, l'escàs valor empleat en el producte.

Es ven en pots originals de llaua de 1 quilo i està admès per les lleis, usant-lo a la dosi de 200 a 400 grs. per hectòl., segons instruccions que el mateix acompanya.

Preu: 7 pessetes quilo. Caixa origen de 25 pots (25 quilos), pessetes 150

En venda: Josep Ezquerra Laspalas, Portal Nou, 16.-Barcelona.—Banús i Soler, Jaume I, 18.-Barcelona.—Vicens Ferrer i Companyia, Plaça Catalunya.-Barcelona.—Joan Cunillera, Freneria, 1.-Barcelona.—Ramon Roqueta.-Manresa (Barcelona).—Antoni Balcells, Picas, 4.-Tàrraga (Lleyda).—Pere Abadie, Plaça Constitució.-Tortosa (Tarragona).—Grabiél Hernández, Salvà, 10.-València.—Fills de J. Iglesias.-Rioseco (Valladolid).

Productes Enològics

Tanins.—Tartàrics.—Cítrics.—Metabisulfit de Potassa.—Antiferments
—Clarificants àcids.—Gelatines.—Albúmines.—Colorants inofensius.
—Decolorants.—Antiàcids.—Extracte sec.—Aromes: Burdeos, Medoc, Macon, Rioja, Sauterne.—Extracte de Moscatell i Ranci.—Aparells filtres perfectes Nacionals i Estrangers.—Mànegues per a baixos de vins.—Manegots per a aparells filtres.—Filtrollina.—Paper filtre.—Herbes Torino per a la fabricació de Vermut.—Essències per a la fabricació de Licors, etc., etc.

JOSEP EZQUERRA LASPALAS

Portal Nou, 16 - Barcelona - Telèfon 479 - S. P.

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

CASA METZGER, S. A.

Casa central:
Passelg de Gràcia, 76

Telèfon: A 1944
Apartat 225

BARCELONA

Sucursals: MADRID — SEVILLA — VALÈNCIA — BILBAO

Instal·lacions completes de tota classe de Laboratoris
Balances "SARTORIUS" :: Microscopis "REICHERT"
Porcellana fina resistent al foc :: Vidre Jena i corrent
Aparells per a tota classe d'anàlisi de vins, "SALLERON",
"MALLIGAND", etc. :: Estoigs portàtils per a anàlisi d'olis
Aparells "GERBER" per a anàlisi i higiene de la llet
Estoigs portàtils per a analitzar RÀPIDAMENT la llet,
APROPIATS PER A VETERINARIS

Grans existències en material de
CIRURGIA I VETERINARIA

Elevador Multifuncional

Caruelle

**La bomba que
menys gasia**

**La única que s'instal·la
sense baixar al pou
Pot funcionar a mà**

Constructor:

A. Piñol

Les Franqueses
Província de Barcelona

ALTHEIN

PINSO MELASSAT SEC
per a tota mena de bestiar

Rendeix la major utilitat
en l'engreix i la producció
de la llet

En dirigir-vos a les cases anunc'adores, citeu **AGRICULTURA**

que contingui uns 15 quilos de brea líquida, i passejar-los pels camins de servici; teòricament pot donar indiscutibles resultats, però, pràcticament és irrealitzable; això és bo per escriure, però jo asseguro que no hi ha home que resisteixi cinc minuts dins el núvol de fum d'un derivat de quitrà; la coïssor dels ulls i de la gola és gran, l'ambient és irrespirable; ¿com és possible, doncs, que un treballador pugui aguantar-se dins la fumera fent un esforç com és el d'empènyer un carretó?

¿El núvol artificial és verament eficaç per protegir una vinya, un hort, un fruterar, d'una gelada primaveral? Si. Doncs, per què aquesta pràctica de conreu no és més estesa ja que una gelada tants perjudicis ocasiona? Perquè cal ésser pagès de debò, perquè en cas contrari sol succeir allò de, Mosso vés, carro perdut; o que la defensa sigui feta per una associació de terratinents que pot comptar amb mitjans i personal apte; jo mateix sóc un convençut de la bondat d'aquesta operació, i fa cinc anys he deixat de practicar-la. Veuran per què.

Per defensar-me de les gelades que em feien experimentar greus pèrdues en una vinya d'unes set hectàrees, vaig muntar el servei d'avís amb un termòmetre metàl·lic advertidor, sistema Richard, així com vaig imitar els *foyers Lextout* amb creosota que collocava a son lloc a la primera quinzena de març, segons l'estat de vegetació de la vinya (enguany a últims de març encara els borrons dels ceps no s'havien inflat, ço que vol dir que portaven un endarreriment de tres setmanes); estava sempre alerta fins la darrera quinzena d'abril, és a dir, un mes i mig; durant aquest temps cal tindre a punt uns quants homes, almenys un per hectàrea per cas de necessitar-los; però, el més pesat és l'estat nerviós que hom té havent d'estar alerta durant la nit per si toquen els timbres.

El termòmetre advertidor és té de col·locar al nivell dels brots dels ceps i de manera que dongui la senyal de perill a un grau damunt zero, i aquesta temperatura sol assolir-se amb molta freqüència, puix la radiació és en aquesta temporada molt activa per estar el cel transparent i claríssim. El sobressalt és gran en sentir tocar el timbre d'alarma a la una de la matinada, quan no és abans de mitja nit, avui, demà i molts dies consecutius; aquest sobressalt és per defallir l'esperit més trempat, car l'estat nerviós arriba al seu grau màxim i els surts massa freqüents. Toca el timbre, aixeca't, abriga't, perquè el fred es viu, revisa els termòmetres, comprova si la radiació va en augment, per llavors cridar el personal. Vaja! sols ho sap el que ho ha tocat; la veritat, no obstant d'estar plenament convençut de l'eficàcia del procediment, l'he deixat córrer perquè haguera caigut malalt. Per això he fet una activa campanya per la regió del Baix Ebre a l'objecte d'aconseguir que l'Observatori de l'Ebre s'encarregués de dar-nos l'avenc del temps, però el

país no respon com si conegués el temps que farà demà i no tingués cap importància pel progrés agrícola.

Que els fums, millor dit, els núvols artificials protegeixen les plantes de les gelades primaverals, no hi ha cap dubte. El dia 16 d'abril de 1911, a les 2 hores del matí, el timbre toca, el termòmetre marca 6 dècimes de grau sobre zero; el meu fill m'indueix a fer l'estudi de la marxa del meteor a diferents altures; colloquem per això termòmetres a ras de terra, o sobre l'herba, a 0,20 centímetres (al nivell dels borrons dels ceps), a un i a dos metres, separats els uns dels altres d'un metre, comparant-los tots amb el termòmetre a cobert (oficial), col·locat a 1'50 metres sobre el terreny. Per seguir aquest estudi fou precís anotar les dates termomètriques cada quart d'hora; cap allà a les 4 observem que pugen núvols pareguts a fracto-cúmulus procedents del S. E.; estiguérem a l'aguait per si pogués influir en el meteor. En efecte, al passar els núvols pel zènit, tots els termòmetres al descobert senyalaren el mateix grau que el que estava dins la garita, ço que demostra que quedà truncada la radiació; per tant els núvols serveixen de pantalla protectora.

Anem a un altre exemple: L'any 1915, a la mateixa data d'abril, al voltant de les 2 de la matinada, tocada de somatent: deixem els llençols, revisem els aparells i com veiem que va la cosa de debò, per allà a les 3 donem ordre de bota-foc; vàrem voler comprovar si el núvol artificial feia feina, col·locant un termòmetre davall el fum, que era molt espès, però prou apartat dels fogons perquè el calor de la combustió no el pogués influenciar, i un altre ben separat fora de l'acció del núvol, resultant que la temperatura davall del núvol artificial era de 2,8 graus sobre zero, mentre que l'altre senyalava 9 dècimes baix zero; demostració claríssima que el núvol de fum destrueix, talla la radiació, car tinguérem un augment de temperatura de ben aprop de 4 graus. L'eficàcia dels núvols artificials resulta ben evident.

Ara les deduccions són ben senzilles: En les regions on són freqüents les gelades primaverals precisa fer un consorci de tots els pagesos interessats; demanar als serveis agrícoles un tècnic que faci les observacions quotidianes, (molts dies a la vesprada ja podria pronosticar la gelada); en cas de perill un coet o una escopetada tirada a la matinada és ben sentida per la gent del camp, perquè a aquella hora és per nosaltres la darrera dormida, i ja tenim mig ull despert.

Vet aquí com quedarien protegits tots els conreus, raïms, patates, faves, tomàquets i demés plantes primerenques, que representen molts cents mils duros.

Els recs al terme de Torà

A la comarca de la Segarra i a la frontera de la província de Lleyda amb la de Barcelona, es troba la vila de Torà, lligada al ferrocarril del Nord en l'estació de Calaf per mitjà de la carretera que va de Folgué a Jorba. Si bé té quelcom d'industrial, aquesta vila és més que res agrícola gràcies a les excel·lents disposicions del seu terme que dona en abundància cereals, llegums i farratges en els camps de la plana, i variades menes de plantes en les feixes dels costers.

Gràcies també al bon sentit pràctic dels antics habitants de la vila, les condicions del terme de Torà milloraren força per a la producció agrícola, amb el creuament dels recs estesos pels camps a fi de conduir les aigües del riu Llobregós, les de la ribera de Llanera de Segarra i les del torrent o gola de Ivorra cap a regar els sembrats i plantacions dels camps.

El rec més antics de que fa esment la història de Torà, és el del torrent o gola d'Ivorra; l'aigua del qual la concedí don Huc, per la gràcia de Déu, vescomte de Cardona i senyor de l'honor de Torà, als prohoms i a les dones qui «avui habitau i d'ací endavant habitatreu el lloc i termens de Torà i l'Aguda, graciosament i pel bon afecte que us profesam, i portats pel desitj de que els dits llocs mellorin i's poblin tan quan pot dir-se, escriurer-se, pensar-se i entendre-se, sempre per a la comoditat de vosaltres i dels vostres»; amb carta o instrument públic fet a Barcelona pel notari Anton Rabaça, habitant de Castellfollit de Riubregós, el dia 4 de març de l'any del naixement del Senyor 1366.

A 27 d'abril del mateix any, el notari D. Pere de Castellar, habitant de Castellfollit de Riubregós, complint el manament de l'egregia i noble dona Blanca, per la gràcia de Déu vescomtessa de Cardona, donà possessió corporal de l'aigua del torrent d'Ivorra als jurats i síndics dels llocs de Torà i l'Aguda a presència de Jaume Joan, batlle de Ivorra; dels testimonis Pere Jover, de Cardona, escribà de la dita senyora vescomtessa; Bernat d'en Salau, de Ferran; Guillem Oliva, de Torà, i el discret Arnau Codony, prevere i vicari dels dits llocs de Torà i l'Aguda, i moltes d'altres persones.

Nascuda i suscitada més tard matèria de qüestió i controvèrsia entre els prohoms i habitants del lloc de Torà, per una part, i els prohoms i habitants del lloc d'Ivorra qui posseeixen masos, terres i possessions sots el molí d'en Serra situat en el terme d'Ivorra, per part altra: el molt honorable Pere Ripoll, jutge ordinari del senyor vescomte, donà sentència regulatòria de la manera com es deu distribuir l'aigua del rec d'Ivorra, a 16 d'abril de l'any 1423.

L'altre rec és el que rega la partida d'horts situada entre Torà i Fontanet, coneguda vulgarment per les «merites» (nom tal vegada derivat de la *turris Meritana* que existia per aquells indrets l'any 986), amb l'aigua de la ribera de Llanera de Segarra que aconduïx a un molí fariner. El dia 10 d'agost del 1428 els terratinents d'aquesta horta, per part una, i el posseïdor del molí fariner Anton Domènechs, per part altra, pactaren com s'havien de servir uns i altres de l'aigua del rec. A 25 de març del 1473 don Joan Ramon Folch, comte de Cardona i de Prades, Senyor de la vila de Torà, augmenta la quantitat d'aigua d'aquest rec concedint als de Torà l'aigua del torrent de Figuerola i la de les fonts de l'Aguda. Més tard passa a ésser propietat del senyor Comte de Cardona el molí fariner fins a primers del segle xx, que fou venut juntament amb d'altres propietats de la casa ducal de Cardona.

Ramon i Isabel de Salabert, cònjuges, de Costellfollit de Riubregós, vengueren perpetuament als posseïdors de terres als plans de Fontanet del terme de Fontanet tot aquell molí nomenat *lo molí del Clot*, situat en el terme de Costellfollit de Riubregós, amb l'aigua de la sèquia, cases i canals, amb tots els drets i pertinències. Els terratinents conduïren l'aigua del riu Llobregós des del molí cap a regar els camps de la partida *els plans de Fontanet*, construint el rec que prengué el nom de rec dels plans de Fontanet.

El quart rec, conegut pel rec *dels clots*, pren l'aigua de la ribera de Llanera de Segarra quan la deixa el rec de les *merites*; i rega una bona extensió d'horts. Era antigament propietat de sols quatre masies fortes del lloc de l'Aguda; ara són una munió els propietaris d'aquest rec.

L'estat actual dels recs del terme de Torà és de deixadesa i abandó per part dels toranesos.

L'únic que es conserva bé és el dels *clots*, els propietaris del qual poden regar còmodament cada setmana tot el temps que tenen assenyalat, i dos comissionats triats d'entre els mateixos propietaris curen la neteja i conservació del rec.

El rec dels plans de Fontanet està enterament perdut d'ençà que una rovinada forta de les aigües del Llobregós enderrocà un pont-aqüeducte que travessava aquest riu. Prou l'Ihm. Dr. Gili Esteve i Tomàs, bisbe de Puerto-Rico i fill meritíssim per molts conceptes de la vida de Torà, a mitjans del segle xix oferí a interès molt mòdic un capital a emprar per a la reconstrucció del rec aquest; més, no obstant la bona voluntat de l'Ajuntament de Torà, no es pogué portar a cap l'obra. Ara fa cinc anys sortí del ric propietari D. Ricard Trilla i Balaguer la idea d'empendre altra volta la construcció del rec dels plans de Fontanet; i ofert pel Sindicat Agrícola de Torà i sa Comarca el projecte d'a-

quest rec a la Mancomunitat de Catalunya, aquesta l'inclogué en el seu projecte d'obres hidràuliques a Catalunya.

Venut per la casa ducal de Cardona el molí fariner que posseïa a l'horta de les *merites*, els propietaris dels horts més aviat troben de part dels actuals propietaris del molí dificultats que no pas facilitats per a regar.

Del rec d'Ivorra gairebé pot dir-se que està perdut també. Per raó de passar l'aigua del torrent per uns pocs metres de terreny arenós abans d'arribar a la peixera o resclosa del rec, part d'aquella o bé tota es cola per entre la sorra; d'aquí que poques són les vegades que l'aigua arriba a entrar per la sèquia cap als camps. Caldria, doncs, posar damunt del terreny arenós una canal de ciment armat que privés de colar-se l'aigua; així tota podria ésser aprofitada per a regar.

Si tots aquests recs antics fossin posats en bones condicions, i el regadiu de terres fos augmentat o bé amb l'embassament de l'aigua de la ribera de Llanera de Segarra a *Costa ràbia* del terme de Fontanet, o sinó, amb l'elevació d'aigües del Llobregós a l'indret de la font *puda* on sempre corren abundoses, per mitjà de bombes mogudes amb una derivació de la molta força elèctrica, les línies de la qual creuen el terme de Torà, i l'anessin depositant en grans dipòsits, cau tan rebé el terme de Torà, que podria ésser regada no sols tota la plana, sinó també part del coster, i donaria tanta mena i abundància de fruits que podria competir amb qualsevol altre terme, tan de dins com de fora la comarca, i faria augmentar extraordinàriament la riquesa de la vila.

X. BOSCH, Pvre.

Incendis de boscos

Segurs contra incendis de boscos

III

A Espanya probablement no hi ha hagut companyia de segurs ni associació financiera de cap mena que s'hagi preocupat del segur contra incendis de boscos. Això pot ésser degut a la manca d'una estadística precisa dels perjudicis anuals ocasionats per aquest flagell, perquè es comprèn que sense una base d'aquesta naturalesa no sigui possible de fer oferiments ni d'establir condicions de cap mena.

Fora d'Espanya també trobem aquesta qüestió en un estat rudi-

mentari. Per a orientar al lector respecte al particular, transcriurem algunes notícies publicades per l'Inspector d'aigües i boscos francès, M. Lluçia Chancerel, en el seu llibre *La Question des Forêts de France en 1914*.

Naturalment, les companyies, per poderoses i riques que siguin, no fan cap contracte que no els hi sigui visiblement beneficiós.

Heu's aquí les tarifes de dues de les rares companyies que consenten assegurar els boscos (Nationale-Incendie et Urbaine):

Resinoses de més de 50 anys: 1 pta. per 1,000 ptes. de capital assegurat.

Resinoses de 50 anys, barrejades amb arbres més joves: 1'50 pesetes per 1,000 de capital assegurat.

Resinoses de 30 a 50 anys: 2'50 ptes. per 1,000.

Resinoses de 15 a 30 anys: 3'50 ptes. per 1,000.

Resinoses de 10 a 15 anys: 5 ptes. per 1,000.

Resinoses de 1 a 10 anys: 10 ptes. per 1,000.

Frondues de més de 25 anys: 0'40 ptes. per 1,000.

Frondues de 25 anys, i més joves: 0'75 ptes. per 1,000.

Es tolera en les frondoses la dècima part de resinoses disseminades. La companyia solament assegura el que hi ha a ras del sòl, i no respon de la pèrdua de les soques.

Amb aquestes condicions és impossible assegurar els boscos.

La companyia l'Oléanaise, societat mútua de segurs, ofereix condicions més suaus. Heu's aquí la seva tarifa:

Art. 1.^r La designació dels boscos proposats per assegurar, contindrà tants d'articles com porcions distintes de bosc i de la mateixa categoria, formant un conjunt que presenti el mateix perill en cas d'incendi.

Art. 2.ⁿ Els boscos d'espècies de fulla caduca no seran admesos al segur si els propietaris no accepten el compromís formal de fer assegurar altres propietats en un termini relativament pròxim.

Art. 3.^r Els boscos d'espècies resinoses no seran admesos al segur més que en el cas que el propietari tingui altres finques assegurades, l'import de les quals sigui almenys igual al valor dels dits boscos.

I. *Boscos d'espècies de fulles caduques distribuïdes en tallades indeterminades:*

Art. 4.^t El proponent declararà:

1.^r L'edat d'explotabilitat dels seus boscos;

2.^a El valor de segur de cada article, o sigui aquell que els boscos tindran a l'edat d'explotació.

II. *Boscos d'espècies de fulla caduca tractats en tallades regulades:*

Art. 5.^b El capital assegurat sobre el conjunt del mont baix, serà la meitat del valor total de la tallada el dia de l'explotació. (Es tolera un 10 per 100 de resinoses escampades.)

III. *Boscos de resinoses pures o barrejades amb més de 10 per 100 de resinoses:*

Art. 6.^b Haurà de declarar-se l'edat dels arbres, el dia que s'asseguren i el capital assegurat.

Art. 7.^b Als valors assegurats se'ls hi aplicaran les cotitzacions següents: *Primera categoria:*

Boscos compresos en els arts. 4. ^t i 5. ^b ...	0'32	ptes.	per 1,000
Boscos de més de 25 anys.	0'16	»	»

Art. 8.^b Si els monts baixos contenen una reserva de peles que el propietari vol igualment assegurar, al valor declarat d'aquestes peles se li aplicarà una cotització de 0'16 ptes. per 1,000.

Segona categoria:

Boscos de resinoses pures o barrejades amb més d'un 10 per 100 de resinoses:

Art. 9. ^b Fins a 8 anys.	2'40	ptes.	per 1,000
De 8 a 15 anys.	1'80	»	»
De 15 a 25 anys.	0'92	»	»
De més de 25 anys.	0'60	»	»

L'Inspector general M. Bénardeau, havia preconitzat la següent solució:

«La selvicultura podria ésser dotada de caixes de segurs anàlogues a les mútues d'incendis agrícoles, les quals, no tenint de pagar personal ni dividends, assegurarien tots els perills d'incendis mitjançant una prima mínima, sempre que cada mútua abracés la massa de boscos d'una *mateixa regió* i interessés a un gran nombre d'hectàrees de boscos, de frondoses, resinoses, o barrejats, segons les necessitats i les circumstàncies.»

Avui és impossible calcular l'import de la prima, per manca d'estadístiques precises. A Alemanya, que tenen estadístiques més pre-

cises, aquesta mena de segurs ha pres un fort increment, a càrrec de societats particulars i diversos instituts públics provincials. La prima varia de 0'25 a 4 ptes, per 1,000.

La propietat forestal és la que està més aclaparada per càrregues de tota mena, i és l'única que no pot assegurar-se. Pels serveis que ella presta a la salubritat i a la seguretat d'un país, mereixeria que els poders públics se'n preocupessin.

Així acaba M. Chancerel les seves notes sobre els incendis de boscos.

SEGIMON VANDRELL

La indústria lletera a Dinamarca

La competència mundial feta en els últims anys de la dècada de 1870 a l'agricultura europea per l'aparició en els mercats dels cereals americans, tingué per resultat un canvi d'orientació de la producció agrícola.

A Dinamarca aquest canviament fou molt sensible per tal com de país cerealista esdevingué país ramader. La indústria lletera danesa va nèixer en aquell període. Existien ja abans lleteries comunals i particulars, algunes prou importants, on es produïa mantega i formatge, però solament cap a l'any 1880 la indústria lletera prengué gran desenrotllament i començà a estendre's la cooperació.

La primera lleteria cooperativa fou fundada en 1880; el número ha anat creixent i avui n'hi han ja unes 1,400, a les quals cal afegir unes 250 de particulars.

Es calcula que existeixen a Dinamarca 1.400,000 vaques que produeixen 3.200,000 tones de llet. Aquesta producció està repartida quasi igualment durant tot l'any, car l'agricultor danès ha aconseguit, mitjançant una apropiada alimentació durant l'hivern, amb farratges importats, d'obtenir sempre el mateix rendiment, ço que li permet de proveir regularment els mercats consumidors amb productes frescos en qualsevol moment.

Una lleteria danesa d'importància corrent elabora més de 2,000 tones de llet cada any; aquesta llet procedeix directament del productor, el qual es limita a sotmetre-la a una refrigeració. Totes les operacions ulteriors són fetes a la lleteria per gent tècnica preparada en escoles especials. La producció més important és la de mantega, que representa prop del 92 per cent de la llet, mentre el 2 per cent es destina a

la fabricació de formatge, i el 6 per cent restant, al consum directe. En total es produeixen uns 125 milions de quilos de mantega, això és, més de 10 milions cada mes, i uns 30 milions de quilos de formatge.

Actualment s'estan estudiant, sembla amb resultats satisfactoris, els procediments de conservació de la llet.

Al mateix temps que la indústria lletera s'anava desenrotllant quantitativament, es millorava d'una manera sensible la qualitat, tan en conseqüència de l'esforç individual, ben dirigit, com per la intervenció reguladora i orientadora del govern que anava controlant la producció. La garantia oficial de la producció del país és expressada amb la marca *Lur* (trompa). Aquesta marca, que començà essent particular, és avui oficial, i d'ella en surt fiador el govern danès. La llei, en efecte, estableix que cap mantega pugui ésser exportada sense portar la marca *Lur* que garanteix primer un percentatge del 16 per cent d'aigua i després que no conté altre substància preservadora que la sal comú i que ha estat fabricada amb llet prèviament pasteuritzada a 80 graus.

Les lleteries que produeixen mantega *Lur*, és a dir amb dret a exportar, són obligades a sotmetre la producció al control rigurós d'un laboratori oficial, ço que garanteix la qualitat del producte. La fabricació d'una mantega que no respongui a les característiques fixades per la llei, fa perdre el dret d'exportar, el qual pot adquirir-se de nou solament tornant a fabricar bé la mantega.

Aquest control sobre el producte a exportar és realitzat a les lleteries i als dipòsits dels exportadors o durant l'embarcament.

La base principal de la indústria lletera danesa és constituïda per l'exportació de la mantega, i això explica el rigor de la intervenció governativa. Dels 125 milions de quilos produïts anyalment, són exportats uns 110 milions, i sols 15 milions de quilos queden pel consum interior.

L'exportació és feta per associacions cooperatives d'exportadors, a les quals, en els últims anys, s'han adherit moltes lleteries cooperatives, i també per exportadors particulars que compren la mantega a les cooperatives de producció.

El mercat principal és Anglaterra, que absorbeix la major part de la producció del país.

El progrés de Dinamarca en totes les indústries derivades de la llet és degut principalment a dos fets: L'un, és la garantia de la qualitat, la constància dels tipus; tant els productors com el govern han comprès des de bon principi la utilitat de servir sempre un producte igual, pur i sa, i donar al consumidor l'absoluta seguretat de la genuïnitat. Això ha posat la producció danesa per sobre de totes les produccions similars europees.

L'altre fet és la cooperació. Aquesta, ultra permetre aquell control rigurós per garantir la qualitat, ha fet possible, en reunir els productors en grans associacions, l'emprament dels procediments més moderns, encara que costosos, d'elaboració, de tal manera que la totalitat de la llet danesa pot dir-se que passa per grans fàbriques dotades de material complet i perfecte.

I no volem deixar de mencionar un altre factor de la més gran importància, la intervenció de tècnics competents que dirigeixen les grans cooperatives productores.

R. ARENY.

Els productes cúprics per combatre el mildiu

PER combatre la majoria de les malalties criptogàmiques i en primer lloc el mildiu, tan greu i tan estès, hom ha usat fins ara solament el sulfat de coure.

L'agent anticriptogàmic del sulfat de coure és, segons els agrònoms més coneguts i competents, el coure que aquesta sal conté. Sols recentment Villedieu, professor a la Universitat de Tolosa, ha negat aquesta acció específica del coure fundant-se en algunes experiències de laboratori per ell practicades; però experiències posteriors, fetes en condicions variadíssimes, no han confirmat pas l'hipòtesi emesa per Villedieu i hom ha d'acceptar avui l'opinió prevalent entre els patòlegs—opinió nascuda quan va començar-se a emprar el sulfat—del poder anticriptogàmic del coure.

Admés aquest fet indiscutible, és natural treure la conseqüència que la mateixa acció anticriptogàmica del sulfat les tindran totes les sals de coure que el continguin en forma semblant al sulfat.

Després de nombrosos assaigs sobre l'eficàcia anticriptogàmica del coure, Millardet pogué deduir dos fets molt importants: 1.er, que les sals cúpriques, per combatre el mildiu, han de trobar-se damunt les fulles del cep en forma soluble o en forma que esdevingui soluble per acció dels agents atmosfèrics; 2.^{on}, que la sal emprada serà més activa com major sigui la quantitat de coure soluble que pugui posar en llibertat.

Des de fa molts anys que la indústria es preocupa d'obtenir sals de coure que siguin d'ús més fàcil que el sulfat i de menor cost. La qüestió no és gens fàcil de resoldre i la major part de les temptatives ha acabat en un fracàs.

Un dels pocs productes cúprics que s'ha salvat és l'oxiclorur de coure, per tal com presenta notables aventatges sobre el sulfat de coure.

Segons els professor Chouard, director de l'Estació agrària experimental de Losana, en una comunicació presentada a l'Acadèmia de Ciències de París, l'oxiclorur de coure és la sal cúprica que dona major quantitat de coure soluble per unitat de pes i per tant la que millor reuneix les condicions establertes per Millardet.

Els estudis de Chouard i altres de posteriors han demostrat l'oportunitat de substituir el sulfat de coure per l'oxiclorur.

Fa potser uns quinze anys que aquest producte va ésser llençat al mercat, a Itàlia, i des d'aleshores, el seu consum ha anat augmentant d'una manera constant a França i a Itàlia.

Nombroses són avui les experiències realitzades amb l'oxiclorur de coure—anomenat comercialment també Polvere Caffaro, nom de la casa que el produeix. D'elles se'n desprèn que l'oxiclorur té almenys una eficàcia anticriptogàmica igual a la del sulfat, amb un major poder d'adherència. A això cal afegir que el fet ben important de no necessitar cap per la preparació del suc anticriptogàmic, ço que representa un estalvi, encara que petit, de diners i de temps, i sobretot l'aventatge de preparar un líquid de composició i d'eficàcia constants.

A DANES

Mosques

JUNT amb les coses agradables hi han en aquest món un munt de coses ben empipadores; citem només les mosques per no veure'ns obligats de fer una enumeració d'algunes planes... amb la qual de segur augmentaríem el número d'aquestes coses tan poc agradoses.

Hi han moltes classes de mosques perjudicials per l'home en general i per l'home pagès. Entre les primeres cal recordar només la mosca domèstica, formidable propagadora de malalties; entre les segones, prou conegudes pels danys, la de l'oliva, la de la bledarave, la dels fruits, cada dia més estesa al nostre país, la de les cireres, la dels espàrrecs i potser alguna altra que ens descuidem en aquest moment.

Volem parlar avui solament de la mosca domèstica, i, si ens vaga, fer una recomanació sobre la de les olives.

Comencem per la primera. Hem quedat que la mosca domèstica és empipadora; els que tenim la dissort d'ésser calbs ens ho sabem de

memòria; però els homes sortosos dotats d'abundant cabellera no pateixen gaire menys que nosaltres: tenen solament el crani protegit contra les excursions de les mosques, mentre la cara, les mans, el coll queden a llur mercè i com nosaltres n'han de patir les impertinències. El dany aquest, però, és insignificant; quatre cops ventats a l'aire, fatigats per l'insistència d'una mosca ineducada, no són gaire entrançants, ni influeixen massa en la vida d'un home. El mal està en les malalties.

La mosca ordinària transporta gèrmens d'un gran nombre de greus malalties. Recordem haver llegit fa temps que en la trompa d'una mosca un bacteriòleg pacient i alemany va comptar, si no ens equivoquem, quinze milions de microbis, quantitat suficient per emmetzinar una capital. I en va trobar de tota mena: còlera, tuberculosi, diarrea infantil, lepra, tifus, oftalmia, etc., etc. Si a la trompa hi afegim les potes recobertes de pelets microscòpics, apropiadíssims nius per arrapar-se i fins potser per fer cria, hom ha d'esgarriar-se pensant que aquell insecte àgil, que voleteja ràpid i elegant per les nostres cases descrivint en l'aire mil figures complicades, és un terrible missatger de mort.

Es per això que molts països han emprès una guerra contra les mosques. I la guerra ha d'ésser seriosa i constant, car l'enemic és dotat d'un grandios poder de propagació. Cada mosca, que pot viure fins a quatre mesos, pon, en quatre o cinc vegades, de 350 a 700 ous, els quals en una setmana es converteixen en insectes perfectes. En un any, doncs, o en un estiu, el número de les generacions és molt gran, i una mosca apareguda en començar la primavera pot donar, amb les successives generacions una xifra formidable de descendents.

La lluita contra les mosques ha d'ésser podiem dir integral; se'ls ha d'impedir la vida de totes les maneres, emprant tots els procediments i en totes les èpoques començant per fer difícil llur propagació.

Els procediments emprats poden resumir-se en tres grups: destrucció de les larves, destrucció dels insectes perfectes i protecció dels aliments per sotstreure'ls del contacte de les mosques.

El primer procediment seria evidentment el més pràctic. Les larves es desenrotllen en substàncies putrescibles: el remei consisteix, doncs, en destruir aquestes substàncies o isolar-les completament. Tot ben net i ben rentat. Això és fàcil i possible dins de les cases, en les habitacions, però no a fora i menys encara a les masies on és indispensable de tenir un femer, és a dir un lloc on un munt de matèries de variada naturalesa és en putrefacció i ofereix un magnífic mitjà per la multiplicació de les mosques. Alguns experimentadors han cercat substàncies larvícides per afegir als fems, però fins avui llur ús no és

recomanable, primer, per l'eficàcia relativa; i segon, per les dificultats d'aplicació. El mateix pot dir-se de la construcció de femers especials, de la recomanació de no deixar gaire temps els fems al femer i de l'altra d'enviar-hi les gallines perquè es mengin les larves. Són tots procediments poc pràctics.

Per això la lluita contra les larves és una cosa que no ha estat resolta encara.

La protecció de les substàncies alimentícies del contacte amb les mosques es pot fer millor; s'usa de tenir a les fosques les habitacions, d'establir-hi una lleugera corrent d'aire que les arrossega, de protegir els aliments amb teles metàl·liques de malla prima, de tapar portes i finestres amb la mateixa tela, etc. Totes aquestes cures i precaucions, si bé és veritat que no redueixen el número de mosques, les allunyen de les cases i disminueixen els perills d'infeccions, cosa que és ja prou important.

La veritable lluita, però, pot entaular-se contra els insectes perfectes. El comerç proporciona avui molts aparells mata-mosques: un paper especial, les margarides, els caçamosques de cristall o de tela metàl·lica, etc. Tots aquests sistemes i aparells van bé; l'important és de no limitar-se a usar-ne un de sol o a emprar-lo irregularment. La lluita ha d'ésser constant i aferrissada, sense quartel.

Pels diferents indrets de la casa hom pot posar àpats enverinats. Un que va molt bé és el següent: 250-300 grams de quassia amara es fan bullir durant una mitja hora en un litre d'aigua i s'afegeixen 20 o 30 grams de sucre no refinat (la melassa no va tan bé) i es continua l'ebullició fins que el líquid quedi reduït a la tercera part o menys del seu volum. En el suc resultant es mullen papers d'estrassa o altre paper porós, que es posa a l'aire perquè hi vagin les mosques.

També dona resultat la barreja composta per 60 grams d'aigua, 25 de llet, 15 de formol comercial i un xic de sucre per endolcir. El líquid es posa en platets, distribuïts pels diferents llocs de la casa.

Repetim que la lluita contra les mosques, pensant en els danys que fan i en les molèsties que ocasionen, ha d'ésser feta arreu i enèrgicament. El dia que això sigui una realitat, el nostre país haurà fet un pas ben important pel camí de la civilització.

I fem ara la recomanació per la lluita contra la mosca de l'oliva. Les campanyes fetes en els últims anys per la Mancomunitat i pel Consell de Foment de Tarragona han demostrat que es pot lluitar contra la terrible mosca; aquest convenciment sembla que comença a obrir-se pas en la consciència dels olivicultors. Segons ens diuen alguns pobles de la comarca de Tortosa s'organitzen per entaular una lluita colectiva, que és la única que pot donar resultats. No podem menys que

congratular-nos-en i celebrar aquesta nova prova del sentit pràctic de la nostra gent i de llur esperit progressiu i obert.

Però ens permeten de fer una recomanació: la lluita ha d'ésser conduïda seriosament i rigurosament tal com l'experiència dels últims anys ho ha ensenyat, sense voler fer modificacions i sense introduir-hi novetats. Tot això és un perill i cal reflexionar que un fracàs tindria una ressonància i unes conseqüències veritablement lamentables.

AGRICOLA

COMENTARIS

Les vitamines del vi

La ciència ha establert que una ració alimentícia que proporcionï les calories teòriques necessàries, no és suficient si els aliments no contenen determinades substàncies anomenades *vitamines*; la manca d'aquestes és causa d'una alimentació deficient, i porta, com a conseqüència, el raquitisme, l'emmagriment i una sèrie de malalties generals com l'escorbut, el berí-berí, etc., que produeixen la mort si el malalt no ingereix aquells principis.

La llet, els ous, la carn contenen vitamines, però és sobretot en els vegetals que són abundants: els grans sencers, els fruits, el suc de raïm, són rics en aquests principis. És, doncs, interessant de saber si aquests, tan essencials per a la vida, persisteixen després de la fermentació en el vi.

Com que, no havent estat possible encara d'isolar les vitamines, sols l'experiència directa pot demostrar-ho, la Societat d'higiene alimentícia de França, ha posat la qüestió a l'estudi.

En una sessió recent el Doctor Portier i la Senyora Randoim, han exposat els resultats de les experiències en curs, fetes per trobar la solució del problema. Els cobais alimentats amb substàncies sense vitamines i presentant, en conseqüència, els símptomes d'una alimentació deficient, han millorat fins a rependre llur aspecte normal tot just ha estat afegit vi a les racions.

Aquests primers resultats venen a establir que el vi conté vitamines i que és per això un factor essencial en l'alimentació.

Una plaga a l'Urgell

De distints pobles de l'Alt Urgell ens comuniquen l'aparició d'un nou insecte que per la seva velocitat de propagació sembla pendre caràcters de veritable flagell. Es tracta d'una eruga que viu de preferència en els alfalsars sense que això vulgui significar que desprecii els altres conreus.

Si bé no havem rebut exemplars d'aquesta eruga per a fer-ne un detingut estudi, per les característiques generals que d'ella sabem

presumim que sigui la mateixa «*Laphygma exigua*», que tants d'estralls causà l'any passat als alfalsos i remolatxes d'Urgell.

No cal fer un cas excessiu que l'eruga d'enguany sembli un xic diversa de la de l'any passat. El fet que aquesta sigui la primera de les tres generacions que aconsegueix l'espècie durant l'any podria indicar-nos el camí per una explicació del fenomen, si aquest existís. Recordem també que els petits es fan grans si es deixen créixer i que els verds poden madurar, i com que tant si és com si no és l'eruga aquesta la *Laphygma* d'antany, menjarà per la boca i els àpats seran forats per a la butxaca del bon pagès, aquest pot subministrar-n'hi un que la deixi tipa per a tota la vida, ruixant el seu alfalsar o les seves bledarraves amb una solució com aquesta:

Arseniat de sosa de 60 % de puresa . . .	400 grams
Calç en pasta.	1 quilo
Aigua fins a	100 litres

Procurant polvoritzar com més finament millor.

La inspecció als planters

Llegim que no sabem quines autoritats han donat ordres perquè siguin inspeccionats els establiments que es dediquen a la producció de planters.

Si tinguéssim confiança en aquesta mena d'inspeccions i en els inspeccionadors, declarariem, sense embuts, la nostra satisfacció. Però com que sabem com es fan aquestes coses, no ens podem estar de fer les nostres reserves.

La vigilància dels planters hauria d'ésser feta seriosament i amb tot rigor. Moltes plantades perdudes o esguerrades o mesquines són degudes únicament a l'estat i a la naturalesa dels plançons adquirits.

A alguns països els planters són sotmesos a una vigilància continuada i extremadament rigurosa i ni així s'arriba a evitar la propagació de les malalties. Figurem-nos ço que deu passar allí on la inspecció no es fa o es fa malament.

Una escola deductiva

En la qüestió de l'alcohol vínic i industrial, hi ha un aspecte derivat d'una experiència que va definint-se així:

Alcohol car, vi car; i inversament:

Vi i residus de vinificació cars, alcohol car.

Alcohol, renta per l'Estat, demana tributació alta.

Ara bé, si l'alcohol industrial, aprofita per a l'elaboració matèries de més baix preu que les provinents de la vinificació, tindrem que:

Alcohol, primeres matèries barates, amb igual tributació alta, donarà major benefici al destil·lador industrial permetent-li un preu de competència sobre el vínic, fins comprénent-hi les despeses de fabricació d'alcohol científicament neutre i, per tant potable.

Convé, doncs, reglamentar de manera que allunyi els perills, i no hi trobem altre que aquest aspecte.

Recarregar els drets de duana als productes dels quals se n'extregui alcohol.

Declaració i guies de vins destil·lables o subproductes de la vinificació, en entrar a les fàbriques d'alcohol.

Un crescut marge diferencial sobre els alcohols industrials, neutralitzats i fets potables.

Perquè del contrari, haurem de registrar frauds de fabricació sense haver esmenat l'abús actual.

Intensitat mutual agrària

Un informe d'Astier senyala la importància de l'obra mutual agrària al migdia de França, resumida en 24 anys de practicada la «Regional de Crèdit», amb un benefici de francs 654,657'37, els recursos mobilitzables estan inscrits així:

Permanències al Banc.	615,774'52
Efectes negociables.	3.022,401'70
Cartera de titulars.	7.547,521'39
Total.	11.185,697'61

L'organització intensiva de la mutualitat «Regional de Crèdit», senyala:

217 Caixes locals.

66 Cooperatives filials.

125 Caixes locals per a incendi, amb francs 420.744,937 assegurats; amb primes reduïdes del 60 per 100 sobre les de les Companyies, i una reserva de francs 1.700,000.

La regional per accidents, conta amb 62 caixes filials, amb 400 inspeccions i 2,200 adherits.

Una planta menja homes

Un periòdic de Nova Orleans dona la notícia que trobant-se dos joves botànics a 60 quilòmetres de dita ciutat, han estat a punt d'ésser devorats per una planta carnívora. Es tracta d'una planta gris amb aparença de palmera, el tronc curt de la qual està revestit d'una escorça grassa que té semblança amb la pell rugosa dels animals.

En atansar-se a agafar unes flors grogues que havien brotat a vora la planta en qüestió, ambdós joves es van sentir com enredats entre una mena de tentacles que apretaven més, com més tractaven de desenredar-se, però no donant-se per entesos, amb tota serenitat van tallar els obstacles a cops de destrat.

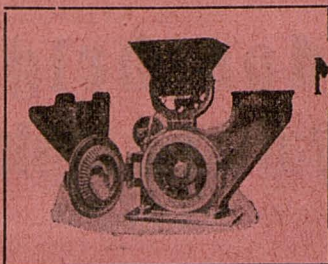
Mentre els herboristes es desampellegaven d'aquella planta carnívora, van observar que uns conills eren agafats en aquell parany.

Parany: potser aqueixa sigui la paraula i no altra.

De totes maneres, per fortuna ens ve també de l'Amèrica aqueixa estupenda notícia, com tantes altres n'han vingut per l'estil.

Per l'augment del patrimoni forestal

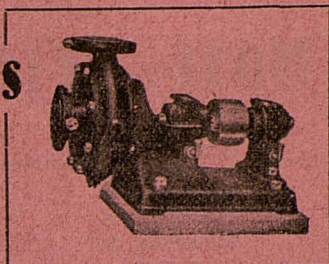
La *Gaceta* ha publicat una R. O. disposant que tots els Ajuntaments plantin anyalment un mínim de cent arbres, a l'objecte d'anar augmentant la riquesa forestal del país.

MOTORS

per a olis
i benzina,
de la casa

GEBR.
KÖRTING

Molins IDEAL

per a pinsos. Molen i garbellen
a la vegada, civada, blat de
moro, ordi, faves, garrofes,
palla, etc., etc.

**I SEMPRE
EXISTEN-
CIES!**

BOMBES

per a regar o per altre
ús, amb rendiment d'aigua
fins a 180.000 litres per
minut

HUGO KATTWINKEL

Magatzem de Maquinària i Oficines Tècniques

BARCELONA:
Viladomat, 158 i 160

MADRID:
Núñez de Balboa, 6

URALITA

per a cobertes i per a recobriments, Tuberia,
Dipòsits per aigua

Sostres d'Uralita

per a emprar en la *Lluita contra la mosca de l'oliva*, segons el sistema del professor Lotrointe - Els sostres d'*Uralita* són inoxidables, lleugers, de duració indefinida i no tenen competidor - Els sostres d'*Uralita* són fabricats amb *amiant* i *ciment* exclusivament - Els sostres d'*Uralita* han sigut empleats, per consell dels senyors Tècnics de la Mancomunitat de Catalunya i del de varis Consells Provincials de Foment catalans, amb èxit satisfactori

Demaneu prospectes i preus a

URALITA, S. A.

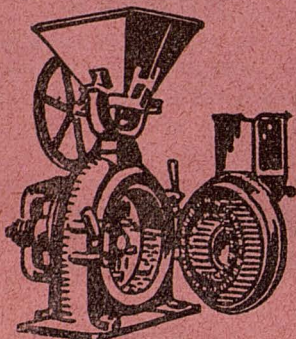
Central: BARCELONA, Plaça A. López, 15 - Teléfs. 1644 A. i 848 A.
Madrid - València - Sevilla - Lleyda - Salamanca - Toledo

En girir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

Molí Triturador belga

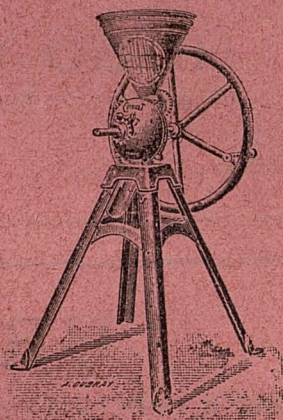
L'únic que
reuneix tots
els aveni-
ments i necessi-
tats per a l'e-
laboració de
:: pinsos ::

"Royal Triumph"

Tenim mun-
tada una sec-
ció d'assaigs,
on poden
veure's fun-
:: cionar ::
Referències a
satisfacció.
Moltes faci-
litats de paga-
:: ment ::

Els més perfectes del món, molen,
tamissen i barregen amb una
sola passada totes les matèries, ja si-
guin dures, mig-dures o flonges: ce-
reals, palles, alfals, garrofes, terres,
sucre, calç, guix, troncs, fulles, dro-
gues, ossos,
ordi, civa-
da, draps,
sofre, espi-
gues de blat
de moro,
canyes,
adobs, etc.,
especial per
a barreges
:: íntimes ::

Grans existències de Molins a mà :: Prospectes gratis

POLVORITZADOR "LE RATIONNEL"

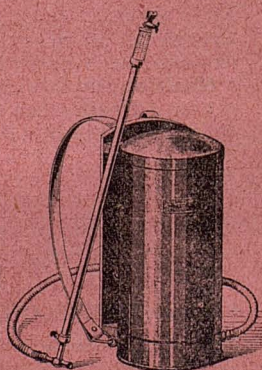
Per aire comprimit : Alta pressió contínua : La compressió
de l'aire sols es verifica una vegada al dia : El més eficaç per
al tractament dels arbres :: Adquirir pels Serveis Tècnics
d'Agricultura de la Mancomunitat de Catalunya : Blanqueja
i pinta 100 metres quadrats en 10 minuts : Adoptat per més
de 200 pintors de Barcelona

"La Xeringa Avícola"

PER A TRACTAMENTS DEL
BESTIAR, AUS I JARDINS

Hening Turpini i C.^a REPRESENTANTS

Consell de Cent
(entre Muntaner i Casanova), 239 - BARCELONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu AGRICULTURA

No creiem en l'eficàcia de les festes de l'arbre, que ja han estat abandonades i oblidades en la major part dels països, i posem en dubte la utilitat de la nova disposició del Directori. La veneració i l'amor pels arbres és una cosa que no s'imposa sinó que ha de venir de dins, dictada per la consciència del propi interès o per l'admiració de la naturalesa.

Els ajuntaments no deixaran segurament de plantar cada any els cent arbres que fixa la R. O. Però els curaran després?

Ens temem que cada any, pels segles dels segles, el mateix tros de terreny hagi de servir per anar repetint les plantades.

INFORMACIONS COMERCIALS

Vins

Finim el mes sense que hagin millorat gran cosa les circumstàncies, perquè ha sigut maig escassíssim en aigües, ja que les quatre xafegades caigudes no han posat ni uns cinc centímetres de saó. Circumstància que ben aviat serem a notar rica (?) en fets, si es té en compte que les reserves de les terres, amb un hivern gairebé eixut, són nul·les o poc se'n manca. La sequera ens vetlla per a que ens dongui, sens massa trigar, prous angúnies.

Els preus han avençat un pas de formiga amb deu o quinze cèntims d'augment per hectòlitre; quantitat que, per lo minsa té aquell caràcter d'almoïna que ens fa dir: Déu n'hi do! I les tretes? Mandroses, ensonyades, com fetes de mala gana. Amb tot, una tendència favorable

VINYATERS proveu els **CALDOS A BASE DE SOSA**
són els més moderns i de més eficàcia. Demaneu fórmules als Magatzems
de drogues o dirigiu-vos a SOLVAY & C.^a - Apartat 403 - BARCELONA

als vins clars que reclama la ciutat, mes per l'embarc no compta el volum mogut. Per això hom reclama que, amb urgència, s'activin les negociacions d'un tractat amb Alemanya, partint de la base de que es rebaixin a vint marcs or els drets actuals de seixanta i setanta. Amb tot, però, som a creure que àdhuc concertant-se dit tractat, no en podríem esperar massa beneficis, perquè les obligacions de la nació teutona són més per a posar-la a pa i aigua que a vins i talls. Que es faci, però, almenys per aquella raó de que el que abunda no danya.

Celebrada ja a Vilafranca l'Assemblea de la Unió de Vinyaters de Catalunya, s'ha pres un importantíssim acord: formar la Confederació Vinyatera Espanyola, que farà seu el programa mínim de la Unió. Bé és de plaure el gest, però recordant el consell d'un dels oradors, recomanariem deixar paraules de banda i avivar en canvi les campanyes d'acció, organització i comissions. Uns torns de vetlla perquè cap cosa ens sorprengui.

Haurà ja finit a Madrid el període informatiu de les qüestions que ens afecten i especialment la dels alcohols de procedència exòtica al vi; mes com estem propers a la visita dels reis d'Itàlia, potser s'espera el retorn d'aquests al seu país per a, amb més lleure, resoldre l'embolic de la troca. S'espera dita resolució perquè en el plet que s'està discutint tindrem una prova de la vigorositat i ponderació dels elements que deuran pronunciar-se en un o altre sentit: l'industrial i l'agrícola.

Dels efectes fins ara experimentats pels vinyaters en parlaren amb prou braó els delegats de les regions aragonesa, riojana, manxega i valenciana. Què podrà donar-nos el *dura lex, sed lex*? Això serem a veure i a experimentar, si Déu ho vol.

PERE J. LLORT

Olis

Per les nostres contrades oleícoles es nota aquests dies certa satisfacció, perquè, encara que no molt, ha plogut prou per fer esperar una bona collita; però aquesta satisfacció no la comparteixen els tenedors d'oli, que en l'estat de calma del mercat veuen com cada dia els olis van disminuint de preu.

El mercat d'exportació està del tot parat; es pot dir que no surt ni un quilo d'oli cap a l'estranger. Sembla, però, que el govern té el propòsit de treure el gravamen d'exportació; si així fos, i si els preus no pugen, de segur que l'exportació es rependrà, encara que no amb molta intensitat.

El mercat consumidor interior està també parat, però de tal manera que ha fet que inclús baixés el preu dels olis andalusos que fins ara eren els que més se sostenien.

La baixa iniciada no s'aturarà pas, si no desapareixen els drets i si continua la tolerància amb els olis de llavors, que ja va resultant escandalosa, sobretot a Barcelona, on ja no es contenten de posar un trenta per 100, sinó que en posen un setanta. Demés de l'oli de cacauet s'ha posat de moda, perquè és deu o quinze pessetes més barat per cent quilos, l'oli de *mani*, o més ben dit, l'oli de blat de moro. Si continuem així, aviat no sabrem el que és oli d'oliva, puix no es consumirà res més que oli de llavors.

En olis andalusos hem vist aquests dies una marcada calma; sols s'han venut les partides que han arribat en consignació; els fins amb prou feines han arribat a 54 duros, i els corrents, a 50 els escollits.

Cal fer constar que la major part de les operacions fetes amb olis d'aquesta última procedència han estat fetes entre comerciants de la plaça, del que es dedueix que entre ells també hi ha por que l'oli baixi, i per això volen desfer-se de llurs existències de manera de perdre el menys possible.

En contrast amb tot això hem vist, durant la passada quinzena, que els mercats andalusos han estat més fermes; però aquesta fumera no ha tingut pas durada perquè a hores d'ara ja comencen a fluïxear i han baixat llurs preus.

Amb olis de Toledo, no es treballa encara en aquesta plaça; són olis que no són sollicitats fins a l'agost o setembre; per allí els preus estan més que sostinguts perquè d'aquells olis se'n proveeix el mercat de Madrid, i perquè per la distància que el separa de València, que faria car

el transport, encara no ha arribat la influència dels olis de llavors.

D'oli d'Aragó poc se'n veu a la plaça i poques són les operacions que durant aquesta campanya s'han fet perquè no han tingut collita; de l'únic lloc on arriba és de Casp, on han tingut collita i han guardat alguna cosa; pels olis d'aquesta procedència, que fa quinze dies es cotitzaven a seixanta tres duros carga, amb prou feines avui es troba comprador a cinquanta nou.

Els olis de Tortosa aquest any són poc recercats, ço que fa que quasi no es cotitzin.

Els de Reus no els arriben a pagar a seixanta duros, i això que un mes enrera se n'oferien per ells fins a seixanta cinc.

Amb els de Borges, dies enrera es féu una operació a seixanta tres duros i avui no troben pas comprador si no és a menys preu que els de Casp.

Els olis al sulfur també han tingut un fort atur; també a ells els ha arribat la competència dels olis de llavors, i ara els de quinze graus com a màxim es paguen tot just a 38 duros, mentre els corrents de coloració verda, classe primera, es paguen a 36 duros carga.

LISINI ANDREU

Cereals

Dies enrera es va iniciar una sensible baixa en els preus dels blats això va contribuir, com és natural, a animar el mercat.

Les classes superiors es resistien, però es conflava que aquesta setmana la baixa seria general en totes les classes i que arribaria a les dues pesetes per 100 quilos.

Qui es fixés un xic amb les dades que s'anaven rebent referents a les collites pendents, no podia menys que mostrar-se escèptic respecte a la veracitat d'aquesta baixa, per tal com la collita es presentava fortament minvada a conseqüència de la persistent sequera haguda arreu de les zones blataires d'Espanya.

Aquesta opinió ha tingut la seva confirmació, puix l'animació que va iniciar-se la setmana passada no ha continuat, havent-se iniciat un període de calma en les vendes, sense esperança que canviï, per ara, la situació.

Poques operacions s'han fet, i encara aquestes en molt dolentes condicions tant pels compradors com pels blataires.

Hem pogut anotar: Candeal de Castella 43 a 44'50 ptes.; Aragó 43 a 44; Extremadura, 41, tot 100 quilos sobre vagó.

Farines.—La superproducció de farines, especialment a l'Aragó i Castella, és la causa principal de la dolenta situació dels mercats, obligant a una competència enorme en totes parts.

Es clar que això aquí s'arreglarà molt prompte, puix les fàbriques que han deixat de funcionar i les que estan pròximes a tancar aclariran quelcom la situació.

Moresc.—El moresc Plata manté amb fermesa el preu, cotitzant-se de 40'50 a 41 ptes. 100 quilos sobre carro moll.

Altres grans.—Segueixen sostinguts els preus dels altres cereals sense assenyalar variació notable.

LLUÍS MARSAL

NOTICIARI

El congrés nacional de recs. Es van fent treballs encaminats a organitzar com cal el Congr s nacional de recs, que té de celebrar-se l'any que ve a Barcelona.

Ultra les ponències que es discutiran, hi haurà una exposició de material hidràulic, instal acions petites de contenció d'aigua de torrents, maquinària per a l'elevació i dem s punts relacionats amb l'aprofitament d'aigües.

Sense aix , es projecta realitzar una visita a totes les obres i salts, existents a Catalunya.

—*El Sr. Valeri Serra i Boldú* ha deixat de formar part de la redacció d'AGRICULTURA.

—*La producció d'oli a Espanya* en 1923-24, segons les dades de la Junta Consultiva agron mica, ha estat de 2.988,591 quintars mètriques.

—*La U. V. C.* ha celebrat la seva XIII assemblea a Vilafranca del Penedès. Els temes tractats han estat els següents: «Orientacions econòmiques sobre el conreu de la vinya», pel Director de l'Estació Enològica de Vilafranca, En Crist fol Mestre, i «L'acció dels viticultors davant de l'Estat i llur actuació com a força productora d'una importantíssima i secular riquesa nacional», pel president del Celler Cooperatiu «Chestre vinícola», de Xeste (València), En Juli Tarin.

Les sessions han hagut lloc els dies 24 i 25 de maig; el dia 26 es feren algunes excursions a cellers cooperatius i fou visitada la Enològica de Vilafranca. En la última sessió fou constituït el comit  interí de la «Unión nacional de Viticultores de España», pel que foren designats representants de les diferents regions vitícoles.

—*El negre de l'olivera.* Aquesta malaltia fa estralls a les oliveres de la partida del Coll del Alba (Tortosa) degut a que no es poden racionalment, no es netegen els troncs i tiges gross s dels arbres, ni es fan tractaments.

—*Demanda dels comerciants de vi.* El S ndicat d'exportadors de vi de Tarragona ha interessat de la Comissió Permanent del Consell d'Economia Nacional que s'arribi aviat a la conclusió d'un tractat de comerç definitiu amb Alemanya, sobre la base que els drets de 60 i 70 marcs or que actualment estan establerts siguin reduïts a 20 marcs or.

—*La patata Royal Kidney.* Està en el seu màxim la collita d'aquesta patata en el terme de Malgrat, calculant-se que les exportacions excediran en molt a les de l'any anterior.

—*La sequera,* regnant a tot Catalunya, portar , si persisteix, la pèrdua de bona part de les collites de secà.

De continuar aquesta, bona part dels treballadors abandonaran les feines agrícoles per ingressar a les fàbriques o anar a la ciutat.

Aquests darrers dies en algunes enconrades de Catalunya sembla haver-se iniciat un canvi en el règim meteorològic el qual, però, difícilment produirà modificacions d'importància en les collites

Bibliografia

ORGANITZACIÓ I GUIATGE DE SINDICATS AGRÍCOLES, per J. M. Rendé. Un volum de 166 pàgines amb gravats. Escola Superior d'Agricultura. Barcelona.

Es una bonica publicació del nostre col·laborador Sr. Rendé, en la qual estudia, amb la competència que el caracteritza les qüestions referents a l'organització i a la direcció dels Sindicats agrícoles.

D'obres d'aquest gènere n'existien ja algunes, però aquesta, feta a mesura per a la nostra gent i per una persona que coneix els mèrits, els defectes i les aptituds de les nostres cooperatives, resultarà particularment útil a tots els Sindicats de Catalunya, en cap dels quals deuria **mancar**.

EL MOTOCULTIVO: TRACTORES AGRÍCOLAS, per A. Velázquez Díaz. Biblioteca agrícola Calpe. Un volum de 196 pàgines amb 50 gravats. Madrid, 7 pessetes.

El mal de moltes publicacions agrícoles espanyoles és que tractant-se de traduccions no s'adapten a les característiques i a les necessitats de l'agricultura del país. Per això cal saludar amb satisfacció les obres especialitzades que estudiïn els problemes de la península.

El llibre del Sr. Velázquez, en el qual es vulgaritzen i es comenten els resultats dels diferents concursos celebrats a Espanya, tot fent un tractat ric en dades, observacions i suggestions, respon perfectament al criteri de dotar la bibliografia espanyola d'un tractat original i pràctic sobre el motocultiu.

L'obra consta de deu capítols, dividits en tres grans parts, dedicades respectivament a un estudi comparatiu entre la tracció animal i la tracció mecànica, a l'estudi dels sistemes de conreu mecànic, i, per últim, a la valoració de cadascun dels sistemes en els diferents casos particulars, resolent qüestions de caràcter local i regional.

En conjunt, es tracta d'un llibre ben interessant.

CONREU FORÇAT D'HORTALISSES I FLORS, per V. Nubiola. Un volum de 100 pàgines, amb gravats. Barcelona. Escola Superior d'Agricultura.

Encara que país meridional o potser precisament perquè és país meridional, ric de sol, Catalunya podria dedicar-se a la producció forçada de flors i d'hortalisses en condicions particularment favorables.

En aquest llibre el Sr. Nubiola exposa concisament els detalls del conreu forçat i demostra que ço que fan algunes comarques estrangeres podríem fer perfectament al nostre país.

Confessem que hem llegit aquest llibre amb ben pregonia satisfacció.

R. S.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gràtuitament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els llegidors

J. A. C., SANT SADURNÍ D'ANOIA. — Com vostè sap, els principis fertilitzants que es donen habitualment, són de tres menes: nitrogenats, fosfatats i potàssics. Els dos últims poden donar-se al terreny en qualsevol proporció per tal com, en virtut de combinacions que tenen lloc amb les substàncies contingudes a la terra, aquesta els reté enèrgicament, és a dir no els deixa marxar. Ni el sol, ni la secada, ni les pluges, com vostè tem, poden fer-los-hi res. Si les plantes per una raó qualsevol no els utilitzen, queden al terreny constituint una reserva que serà aprofitada en els anys successius. De manera que d'adobs potàssics i fosfàtics pot usar-ne en la proporció, forma i època que vulgui, segur que no tindrà la més petita pèrdua. El mateix passa amb els fosfats i la potassa, continguts als fems o a qualsevol altre adob de naturalesa orgànica.

Amb els adobs nitrogenats la cosa és diferent. Aquests es poden perdre transportats per les pluges o per acció de microorganismes especials, que els descomposen i posen en llibertat el nitrogen, el qual surt de la terra i se'n va a l'aire. Per això cal usar-los amb compte. El nitrat de sosa s'ha de donar en la proporció que les plantes necessiten i en l'època en què aquestes poden utilitzar-lo. Si ha de quedar per algun temps inaprofitat, es corre el risc que vingui una pluja i se l'endugui. L'època millor és la primavera.

Això, però, no passa ni amb el sulfat amònic ni amb el nitrogen contingut als fems o a altres matèries orgàniques. El nitrogen que contenen no és transportable per les aigües; perquè ho sigui cal primer que es transformi en nitrogen nítric, això és, en nitrogen com el contingut al nitrat sòdic. Aquesta transformació que és necessària perquè els vegetals puguin absorbir-lo, és successiva, i si bé és veritat que aleshores pot ésser arrossegat per les aigües de pluja, també és veritat que pot ésser aprofitat per les plantes a mesura que es va formant. De manera que el nitrogen dels fems o del sulfat amònic es perd solament quan s'ha transformat en nitrogen nítric, ço que, segons les condicions, té lloc en un temps més o menys llarg. En conclusió, els adobs potàssics i fosfatats poden ésser donats en qualsevol forma i època; amb el nitrogenats cal fer distinció: el nitrat de sosa es subministra quan les plantes poden aprofitar-lo; el sulfat amònic pot donar-se abans; però en un i altre cas cal proporcionar-los a les necessitats de la planta, evitant els excessos per estalviar-se les pèrdues.

Els adobs no cal que siguin enterrats massa fondos.

Respecte al demés mirarem de complaure'l.

M. D., LLEYDA.—Els adobs es donen polvoritzats perquè això permet llur distribució més igualada per tot el camp, de manera que els sembrats no presentin després diferències en el desenrotllament. Demés, les plantes poden aprofitar-los millor. Hi han màquines especials de poc cost que van molt bé.

R. S.

CALENDARI

de sembres i plantacions de les Hortalisses i Farratges més generalitzats o cultivats a Catalunya

MAIG I JUNY

HORTALISSES

Es sembren :

Albergínies (un poc tard).—Apit ple, gros.—Bledes grogues o blanques.—Bròquil Sant Andreu, bròquil Santa Teresa (millor en juny).—Carabasses de bon gust, carabasses carabassoneres, carabasses de rabauquet i altres.—Carts plens, grossos.—Cogombres.—Col horratxona, col de cabdell o de soldat, grossa francesa i demás de fulla llisa, col de Milà grossa, col de set setmanes, grossa; col de set setmanes, nana; col verda, gitana (per a fer brots), col verda retallada (per a fer brots), col de Brusselles.—Coliflor de novembre (millor en juny).—Colinap o napicol.—Enciam escaroler d'istiu, enciam escarxofet, enciam llarg, blanc o romà, enciam bleder o Maymó.—Escarola doble, crespada.—Espàrrecs grossos.—Fasols de mig temps.—Julivert.—Melons d'hivern, tardans, melons francesos (millor en maig), melons del país (millor en maig), melons de València (millor en maig).—Patates.—Pastanaga de taula.—Pebrots tardans.—Porros.—Ravenets mitjans, ravenets rodons.—Remolatxa de taula.—Serfull.—Tomàtecs tardans.—Xicoira.—Xindries.—Xirivies.

FARRATGES

Es sembren :

Alfals.—Col geganta (per a fulles).—Remolatxa grossa (un poc tard).
També es sembla espès per a farratge verd :
Sorgo o Meuca dolça.—Trèbol gros o Trèfula. I herbes de prat en regadiu.
Blat de moro o maresc.—Guixes.
Per major detalls dirigir-se a Fills de Nonell, Plaça de Santa Maria.—Barcelona.

SOFRES NEGRES, CALDO BORDELÈS, PYRALION CONCENTRAT MARCA "SCHLOESING"

Usines Schloesing frères Ltd.

M A R S E L L A
CASA FUNDADA EN 1846

Destruïx radicalment oidium,
Mildiu de les fulles i del raïm,
Blanqueta, Black-Rot, Pyral i apoplegia-fullatge de la vinya, malalties de la patata, tomaqueres, meloneres

Agent general per a Espanya:

J. DORGE BRAY : Via Laietàna, 19, Barcelona

i cucs dels
arbres fruiters

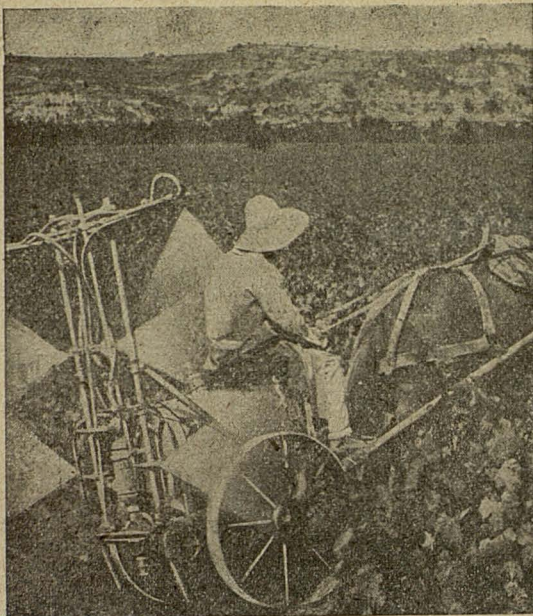
En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

**Està vostè encara
empleant aparells
antiquats?**

Podem proporcionar a V. el mitjà de sulfatar amb un cost limitadíssim els seus vinyars. Demani'ns dades i referències dels célebres polvoritzadors "CIVETTE" de bast, "FUTUR" de ferro, i s'admirarà de no tenir-los encara en ús, puix poguent fer un treball perfecte amb un sol operari, té encara empleats una legió d'obres que sulfaten tard i malament sos grans vinyars. Demani vostè Catàleg. Informi's amb temes i l'adquirirà. "CIVETTE" i "FUTUR" són d'un cost limitat i donen completa satisfacció, en pla o en pendent

Escrigui a

**Establiments Viti-
coles P. Casellas**
Méndez Núñez, 4,
pral. - BARCELONA

Aquesta fotografia és d'un dels aparells que treballen en els Vinyars Raventós, productors del Xampany Cordoniu. Un dels 500 que estan en ús. —

— LLAVORS PER
A FARRATGES
DE PURESA I
GERMINACIÓ
GARANTITZADA

XANCO I CALVIS

Bailèn, 2, entl.
BARCELONA

No compreu sense demanar
preus a aquesta casa

AGRO IBÈRICA, S. .A

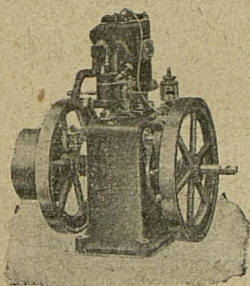
BARCELONA

**SOFRES de
totes classes
per al' gric-
ultura i
Indústria**

Nou de San Francesc, 34. pral.
Telèfon A. 2514

Fàbrica i mo-
lins a Vilafran-
ca del Penadès

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

MOTORS “SERVICE”

Per a benzina, alcohol, petroli, etc.

Des de 1 fins a 20 HP.

GRUPS ELECTRÒGENS PER A LLUM I FORÇA

Instal·lacions completes per a regors i elevacions d'aigua

MOTORS SEMI-DIESEL “CLIMAX”

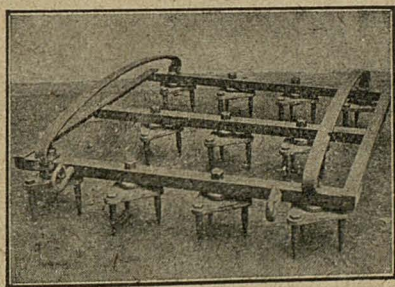
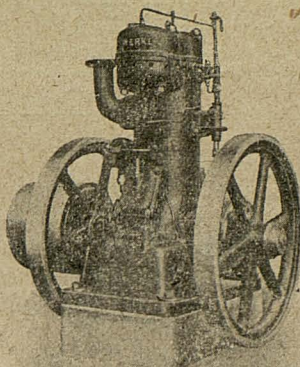
PERA OLIS PESATS

Tipus industrials, agrícoles, elèctrics i marins.

Des de 6 HP en endavant, amb un o més cilindres. Consum de combustible: 250 grams per HP hora.

Josep Comas i C.^a

Bailèn, 19 ~ BARCELONA

Patentada

La grada més potent i perfecta del món

Meravellosa en el seu treball. Ingeniosa amb el seu sistema de plaques mòbils amb 3 puntes. — Magnífics resultats en terreny tenaç

Guillem Cotti

— **Enginyer** —

Provença, 362

BARCELONA

Maquinària Agrícola - Vinícola - Oleícola

Instal·lacions completes - Demanin-se catàlegs, referències i certificats

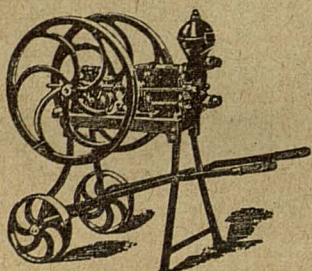
En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

EL SALVADOR DE L'AGRICULTURA

ÉS EL

SABÓ PYRETHRE CAUBET

Destruïx ràpidament tots els paràsits :: És un insecticida incomparable, perquè, a l'ensembl, és inofensiu per als insectes, animals domèstics

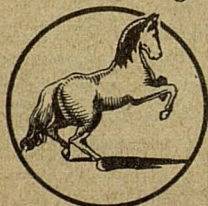
TALLERS DE COURERIA **BOMBES**

JOAN
ESCAIOLA

Jaume Giralt, 21-Telèfon 1430 S. P.-BARCELONA

de varis sistemes per al trasbals de vins i olis · **MOTO-BOMBES** per a bodegues i sindicats agrícoles, de petits i grans rendiments · **AIXETES** de totes classes per a fines de ciment y fusta

LINIMENTO ALONSO OJEA PARA Caballos, Mulos y Asnos.

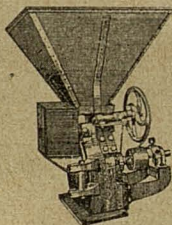
No mas fuego ni señales en la piel.

Vejigatorio y resolutivo el mas activo y económico de cuantos se conocen. No deja la marca mas leve en la piel. Se garantizan sus efectos y actividad.

Se envia un frasco de muestra a los Sres Veterinarios que lo pidan.

DEPOSITARIOS: **J. URIACH Y C^A** (S. EN C.)
BRUCH, 49.- BARCELONA

Molins i Trituradors "TORRAS"

Pera Moresc, Garrofes, Faves, Sègol i tota classe de cereals. Els de major rendiment i de més durada. Proves gratis. Més de cent cartes de referència.

MARC TORRAS
Angels, 12
Barcelona

Economia i Finances

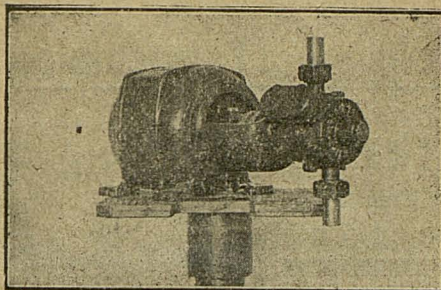
Revista
Quinzenal
d'Informació
i Divulgació

Editorial
Catalana

S. A.

Rbl. S. Josep,
16, pral.
Barcelona

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

La **BOMBA** que
reuneix les ca-
racterístiques
més aventajoses

É S L A
TANK

La **ÚNICA** que no té estopada
No necessita engrassament

Representant exclusiu:

J. Maristany Casajuana
Consulat, n.º 1 : Barcelona

ASSECADORS

per a productes agrícoles

Demanint-se
detalls i
pressupostos

Maquinària : Subministres industrials

Mallorca, 280
Llúria, 100
BARCELONA

C. A. Gullino, Ing.
Agència Tècnica General

Telèfon 1066 G
Telegrams:
"Gullinoatg"

Els Adobs químics de la casa

Quintana & Torres

Enriqueixen a l'agricultor

*Així ho certifiquen tots
els que els han empleat*

*Ous desinfectants per
- a gallines i coloms -*

Quintana & Torres

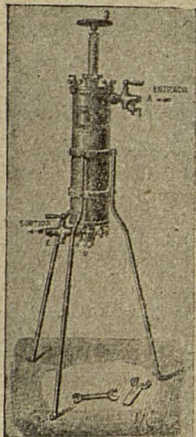
Carrer de Barcelona, 4 :: TARRAGONA

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

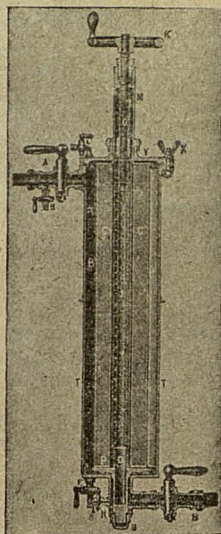
Maquinària i aparells per a l'agricultura

PERE PARÉS

Passeig Duana, 15
Barcelona

Diversitat de models i tamany de **FILTRES «SIMONETON»** per a vins i mares : Filtre «Universal» per a vins, licors, alcohol, etc., regulable; funciona amb discos de cotó que es renten i tornen a servir, per tant, no hi ha gasto d'entreteniment, com de paper amianto, etcètera, etc.

PAPERS "PUIG"

Especialitat en Papers filtres per a farmàcia, vins, olis i d'altres usos industrials - Existència permanent per a servir tota classe d'aparells filtres-pressa per importants que - - siguin les demandes - -

Salvador Puig
Enric Granados, 5 (abans
Universitat) - Tel. 3581 A
BARCELONA

Úniques fàbriques a Espanya
Casa fundada en 1900

PAPERS EN GENERAL

Fabricació de Paper Pergami per a grasses, xocolates i indústries derivades de la llet, en competència i qualitat als seus similars estrangers; especialitat en els tipus per a filatures i també per a pergamins fantasia - - -

Marca Veri
L'ESTRELLA

Els millors insecticides per a Agricultura i Ramaderia

De resultats meravellosos contra els pugons i erugues

Nicotina - Sulfat de Nicotina

Demaneu prospectes i dirigiu vostres comandes a:

JOAN BASCOMPTE, S. en C.

Plaça de
les Olles,
número 8

Vicens Ferrer & Comp.^a
Banús & Soler. - Jaume, 1, 18
Fill de J. Vidal i Ribas, S. en C.

BARCELONA

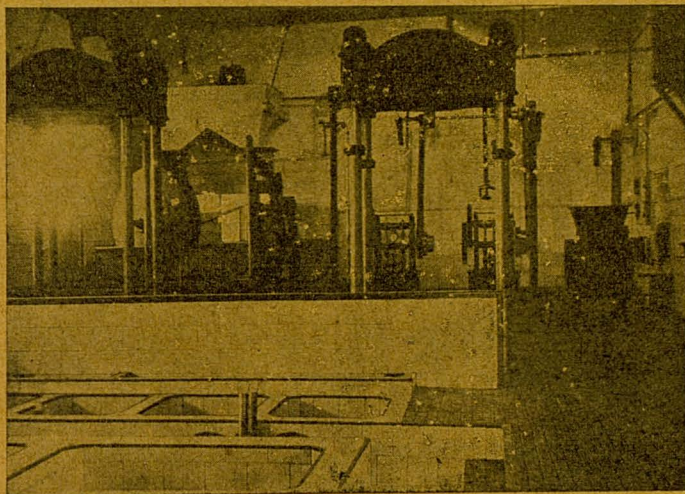
En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

MAQUINÀRIA OLIVARERA

PER A L'ELABORACIÓ D'OLIS

Grans rendiments per a petites i grans instal·lacions

PROPIETARIS! Visiteu els molins i us convencereu de l'èxit

Vista general de una instal·lació tipus Industrial i model de «Elaboració oliera» per a un rendiment de 20.000 q. d'olives en 24 hores.

Nou «molinet». Model 1923, per a conèixer la quantitat d'oli que conté un quilo d'olives. Pessetes 759 Demani's catàleg

Característiques principals de garantia: **QUALITAT - QUANTITAT - ECONOMIA**

QUALITAT. - S'obté elaborant olives recent collides. S'evita per complet els tan perjudicials esquitxos.

QUANTITAT. - S'obté del 85 al 95 per cent d'oli en primera pressió d'olives recent collides : S'obté un esgotament en les pinyoles molt major, desconegut fins la data

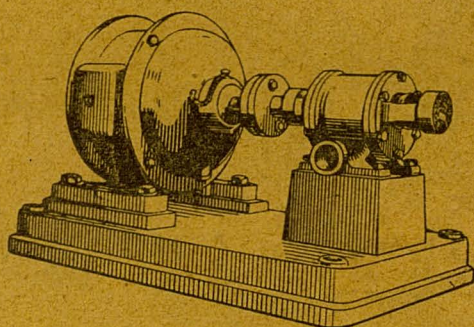
ECONOMIA. - S'obté un estalvi del 75 per cent de cufins amb molt major rendiment en igualtat de personal, local i material : Factors en junt de moltíssima importància, difícilment d'obtenir amb els demés **Sistemes de Molins** : Per a millors referències, visiteu instal·lacions i per a tota classe de projectes tècnico-pràctics

Tallers SALVATELLA - Tortosa

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

BOMBA CARRERAS

Sistema Patentat

Trasbalsa vins i olis sense alterar llur naturalesa - Aspira l'aigua a 8 metres i l'eleva a qualsevol alçada - Consum la meitat de força que qualsevol altre sistema - Suporta elevades temperatures dels líquids

Duració indefinida : Garantia il·limitada : Nombroses referències

■■■■

Carreras y Permanyer

Corts, 462

Telèfon 888 H.

BARCELONA